

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS-THURSDAY – VASARIO-FEBRUARY 11, 2021 • Vol. CXII NR. 11

Kaina 2.00 dol.

PERIODICALS



laikraštis lietuviams
leidžiamas nuo 1909 metų

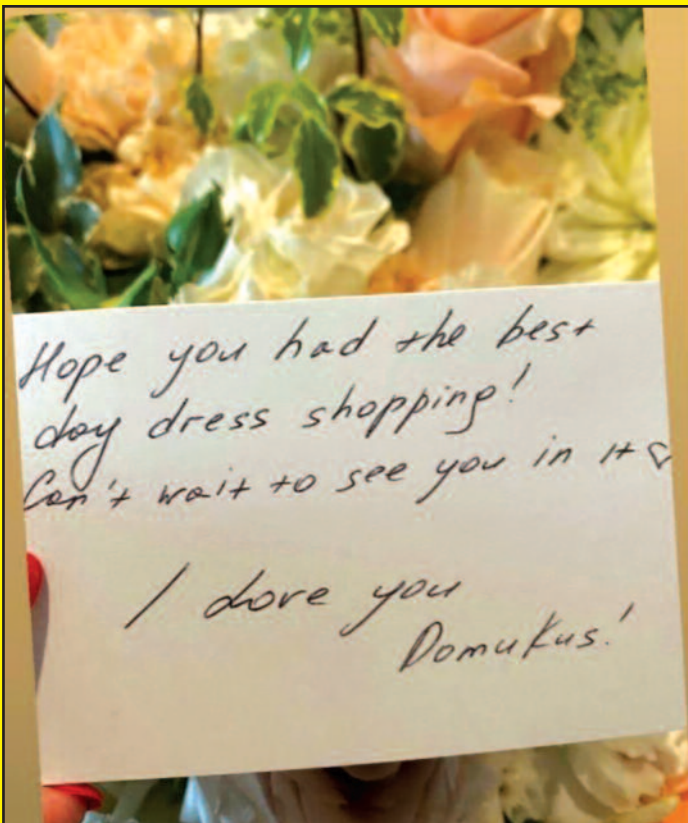
NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 02-10-2021



Kas, jeigu ne aš?

Dvi moterys. Dvi profesionalės, turinčios atsakingus darbus. Tačiau, nepaisant didelio užimtumo, jos abi atrado laiko daryti tai, ką liepė jų žmogiškoji ir pilietinė pareiga. – 3 psl.

Svajonių pora rengiasi svarbiam įvykiui



NBA „Visų žvaigždžių“ rinkimuose geriausių krepšininčių dešimtuose įsitvirtinęs lietuvis Domantas Sabonis džiaugiasi ir svarbiu asmeninio gyvenimo etapu. Jo mylimoji ir sužadėtinė Shashana Rossen jau renkasi vestuvinę suknelę, o pasiryžęs kurti šeimą Domantas prisipažįsta, kad yra laimingiausias žmogus pasaulyje.

Išsamiau apie tai – 11 psl.

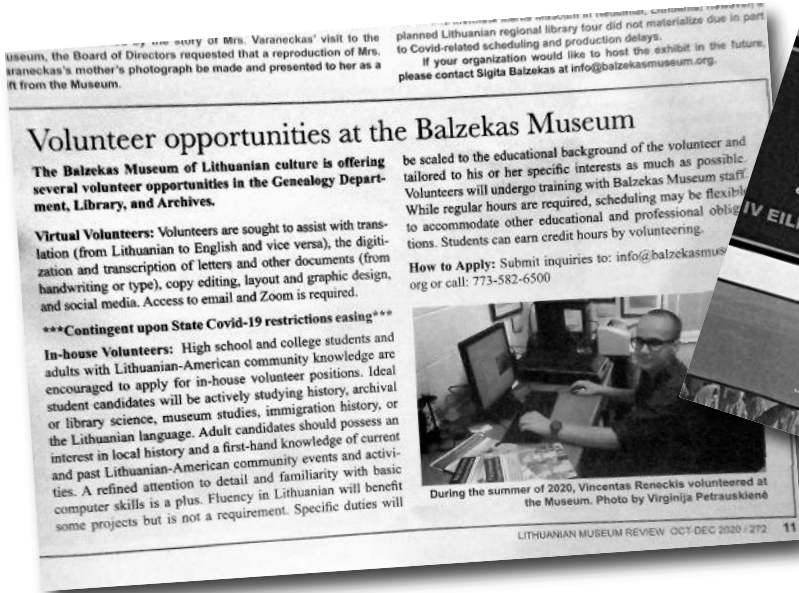
Buvo buvo, kaip nebuvo...



Nuo tarnybos JAV marinuose – iki karūnavimo Haiti salos valdovu. Tokia nepaprasta, operos libreto verta lietuvių angliakasio sūnaus istorija. Įdomu, ar vietiniai gyventojai žino, kas nutiesė jiems kelius ir išmokė sėti? – 8 psl.

Literatūroje – kaip meilėje: mes esame priblokšti to, ką pasirenka kiti – *André Maurois*

Savanoriavimas svarbus ir pandemijos metu



RAMUNĖ KUBILIŪTĖ

Lietuvių parapijų, lituanistinių mokyklų ir įvairių organizacijų bei institucijų iniciatyvos bei darbai dažnai remiasi savanorių pastangomis, darbiniais įnašais ir jam paskirtu šių žmonių laiku. Kai kurie savanoriai tampa tada, kai yra išrenkami į valdybas, o kiti yra „eiliniai savanoriai“, kurie neįsipareigoja nuolatiniams pareigoms, o tik laisvu laiku talkina, padeda dirbti tam tikrus darbus. O kaip pasikeitė savanoriavimas ir veiklos projektai pandemijos metu? Iš matytų žinių ir pranešimų galima teigti, kad net ir sunkiu laikotarpiu stengiamasi savanoriauti, darant gerus darbus.

Bažnyčioms reikalingi savanoriai

Išėjimo lietuvių bažnyčiose, kaip ir visose JAV bažnyčiose, lankytojų skaičius pandemijos metu buvo ribojamas. Net ir dabar, šiek tiek sušvelnėjus apribojimams, vis dar tenka registruotis į šv. Mišias, gaunant nurodymą, kur bus galima sėdėti. Bažnyčios siūlė nuotolinio dalyvavimo pamaldose galimybes tiems, kurie negali ar dėl saugumo nenori kol kas lankyti maldos namuose: vienos „gyvai“ transliavo, kitos siūlė žiūrėti šv. Mišių įrašus YouTube, ar Facebook kanalais. Šv. Mišių filmavimas ir montavimas dažnai yra savanorių darbas.

Lietuvių katalikų bažnyčiose pasikeitė ir rinkliavų būdai. Einant priimti šv. Komunijos, reikia rinkti kas valyti su dezinfekciniu skysčiu. Visi dėvi kaukes. Reikia dažniau valyti bažnyčios patalpas, suolus. Tuos darbus taip pat atlieka savanoriai. Kai kurie jau iš ankščiau savanoriauja, kiti prisijungė pandemijos metu, atsiliesdami į kvietimus.

Bažnyčių biuleteniuose spausdinamos žinutės, kuriose kviečiami savanoriai atlikti įvairių darbų. Šv. Antano parapijoje (Cicero, IL) buvo kviečiami į pagalbą tikintieji, galintys kas sekmadienį gėlėmis papuošti šoninį altorių, kuriame yra Pal. Jurgio Matulaičio skulptūra ir ses. Mercedes paveikslas.

Pal. Jurgio Matulaičio misija (Lemont, IL) vasario 16 d. ruošiasi kepti ir dalinti Užgavėnių mielinius blynus su uogiene. Jau paskelbta, kaip galima

iš anksto šių blynų užsisakyti. Juos keps ir dalins savanoriai. Pirkėjams, iš anksto užsisakiusiems blynų, beliks privažiuoti prie PLC pastato susitartu laiku ir pasiimti savo užsakytas porcijas. O tiems, kurie gyvena ne daugiau kaip vienos mylios atstumu nuo misijos ir negali judėti iš namų, Užgavėnių patiekalą į namus atveš taip pat savanoriai.

Mokyklose savanoriauja mokinių tėveliai

Lituanistinės mokyklos nuolat remiasi savanorių, dažniausiai mokinių tėvelių, pagalba. Pandemijos sąlygoms pritaikytos iniciatyvos paskelbiamos mokyklų bendruomenių internetinėse svetainėse, vietinėje spaudoje, socialiniuose tinkluose. Čikagos Lituanistinė mokykla yra viena iš nedaugelio mokyklų, kuriose pamokos šeštadieniais vyksta vadinamojo hibridinio mokymo būdu. Tai reiškia, kad kai kurie mokiniai pamokose dalyvauja virtualiai, iš namų, o kiti atvyksta į mokyklą ir mokosi klasėse „gyvai“, laikydamiesi saugumo reikalavimų.

Vasario 6 d. ne tik mokyklą lankantys per pietus šventė Pasaulinę cepelinų dieną. Rėmėjai buvo kviečiami užsakyti cepelinų išsivežimui. Visi surinkti pinigai bus skiriami mokyklos Stipendijų fondui.

Bostono lituanistinės mokyklos tėveliai jau ne pirmą kartą organizuoja lėšų telkimo renginį – tėvai savanoriai gamina maistą ir taip sutelkia lėšų mokyklos reikmėms. Vasario 21 d., žiemos vėjus metu, vyks akcija „Kugelis Drive“. Jos metu visi, iš anksto (iki vasario 19 d.) internetu užsisakę kugelio, galės juo gardžiutis.

Muziejus siūlo įdomaus darbo

Archyvų ir muziejų talkininkai savanoriai padeda rūšiuoti ir tvarkyti dokumentus, nuotraukas, pagal nuorodas juos skenuoja, atlieka kitus reikalingus darbus. Apie savanoriavimo galimybes buvo parašyta Balzeko muziejaus (Chicago, IL) žurnale anglų kalba leidžiamam žurnale „The Lithuanian Museum Review“. 2020 m. spalio-gruodžio mėn. numeryje rašoma, kad yra galimybė savanoriauti pačiame muziejuje. Straipsnyje informuojama, kokių savanorių muziejus ieško, kuriuo laiku jie gali dirbti. Taip pat perspėjama, kad savanoriai bus apmokyti ir projektai bus skiriami, kiek įmanoma, pagal savanorių pomėgius ir susidomėjimą. Lietuvių kalbos mokėjimas padėtų sklandžiau įgyvendinti kai kuriuos muziejaus projektus, tačiau yra nemažai darbų, kuriuos gali dirbti ir tie savanoriai, kurie nemoka lietuviškai. Tame straipsnyje akcentuojama, kad muziejaus ir jame dirbančių savanorių darbai priklauso nuo to, kokie bus Illinois valstijos reikalavimai, susiję su COVID-19 situacija. Šiame muziejaus žurnalo numeryje yra pristatoma galimybė būti virtualiais muziejaus savanoriais: galima padėti, atliekant tekstų vertimus (iš lietuvių į anglų kalbą ir atvirkščiai), dirbant iš namų skaitmeninio darbo, kopijuojant perrašant ranka rašytus tekstus, bei savanoriaujant kituose projektuose nuotoliniu būdu.

Nukelta į 5 psl.

Šiame numeryje

Redakciją vienu metu pasiekė du straipsniai ta pačia tema – apie savanoriavimą. Išėjimoje jau daug dešimtmečių juo remiasi beveik visa lietuviška veikla, nors pandemija parodė ir naujų veiklos krypčių. Pavyzdžiui – pagalba vyresnio amžiaus žmonėms. Ar taps ji nuolatiniu mūsų rūpesčiu, o ne tik vienkartinis „pandeminiu projektu“?

Kitas pasakojimas – iš „karo“ zonos. Raudonosios kovidinių ligoninių zonos, kurioje vyksta tikras karas už žmogaus gyvybę, ir šioje kovoje gydytojams taip pat padeda savanoriai.

Tikimės, kad šioms pasakojimams neliks abejingų. Lauksime jūsų atsiliepimų.

Ramunė Lapas

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284. Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase – \$340.00 • kartą per savaitę \$240.00

! Kanadą – metams \$390.00 (USD) • 1/2 metų \$210.00 (USD) • 3 mėn. \$110.00 (USD)

! Lietuvą paprastu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Internetinė prenumerata – metams \$99.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

! Kanadą – metams \$150.00 (USD) • 1/2 metų \$120.00 (USD) • 3 mėn. \$75.00 (USD)

! Lietuvą – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiunčiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija –

skelbimai@draugas.org, administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,

audreykiyzys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė –

Virginija Petruskienė

Techninis redaktorius –

Jonas Kuprys

Korektorė –

Dalia Sokienė

El. svetainė –

Neringa Smilgytė

Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Autorių nuomonė nebūtinai sutampa su leidėjų ir redakcijos nuomone.

Remkime Draugo fondą – www.draugofondas.org



kauno.diena.lt nuotr.

Kas, jeigu ne aš?

VITALIUS ZAIKAUSKAS

Pokalbis I

Šiomis dienomis jau pradeda kalbėti apie pandemijos karantino reikalavimų švelninimą. Nors miestų gatvės vis dar apytuštos, nors vis dar įtariai susižvalgome su kiekvienu praeiviui...

Gruodžio viduryje ir sausio pirmoje pusėje Lietuvoje buvo fiksuojami susirgimų rekordai. Per dieną buvo užregistruojami 3–4 tūkstančiai naujų infekuočių, kasdien – dešimtys mirčių. Medikai šaukėsi pagalbos – vieni jų buvo saviizoliacijoje, kiti sergo, tų, kurie vykdė savo pareigą mums, gretos praretėjo.

Vienas daktaras, paklaustas, kas buvo sunkiausia, nuleidęs galvą, žiūrėdamas į savo rankas ir lėtai rinkdamas žodžius, su ašaromis akyse atsakė: apsispręsti, kurį dar gydyti. Kiek patylėjęs, daktaras žemai nusilenkė savanoriams.

Ligoninės jau ne kvietė, bet šaukėsi savanorių.

Nes trūko ne tik lovų ar įmantrios aparatūros – trūko rankų, kurios pagelbėtų, kad nereiktų gaišti brangių minučių, neiekvoti fizinių jėgų nekvalifikuotiems darbams ar leistų bent keilolika minučių, užsikniaubus ant stalo, snūstelti po kelių parų alinančio darbo.

Pristatome dvi tokias savanores, atsiliepusias į medikų pagalbos šauksmą.

Dalia Asanavičiūtė – LR Seimo narė, Lietuvos šaulių sąjungos narė, Seimo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės komisijos pirmininkė, savanoriaujanti Vilniaus miesto klinikinėje ligoninėje Antakalnyje, COVID-19 ligos skyriuje, taip vadinamoje raudonojoje zonoje.

Rita Miliūtė – žurnalistė, televizijos laidų vedėja, Lietuvos šaulių sąjungos narė, savanorė toje pačioje ligoninėje, toje pačioje raudonojoje zonoje.

Skambinu Daliai. Nekelia ragelio. Laukiu. Jau ruošiuosi skambinti vėl, bet suskamba mano telefonas. Senas geras draugas, jau savaitę gulintis kovidiniame skyriuje Vilniuje, universiteto ligoninės Santaros klinikoje. Girdžiu sunkią, lėtą, duslią šneką, sunku suprasti žodžius, nes kalba, kaip suprantu, per deguonies kaukę, pridėjęs telefoną. Jaučiasi labai blogai. Šiandien jį perkėlė į kitą skyrių, iš kurio ligoniai keliami tik į reanimaciją...

Jis prijungtas vienu metu prie kelių lašelinių, todėl nei atsikelti, nei apsversti ant šono nei kitaip pasirūpinti savimi negali. Kankina dusulys. Deguonies kaukė nuimama tik kelioms minutėms, kol maitinamas. O vos prieš dvi savaites buvo kupinas jėgų ir entuziazmo... Jo žmona taip pat serga koronavirusu, tačiau nepalyginti lengvesne forma – ją kankina kosulys ir ne itin aukšta temperatūra. Ji – griežčiausioje saviizoliacijoje savo namuose. Nors prekybos centras vos už kelių dešimčių metrų nuo namų, būtiniausiais produktais ją aprūpina savanoriai.

Draugas, taupydamas savo sparčiai senkančias jėgas, jau nori baigti pokalbį, o aš dar suspėju (kaip kvaila...) paprašyti, kad nors retsykais man paskambintų. Jis atsako ilgą tyla ir išjungia telefoną...

Savanorystė - užkrečia

Pasakoja **Dalia Asanavičiūtė**:

Man daug rašo ir skambina, gėdina ir priekaištauja, kaip aš galiu pasisakyti už skiepimąsi – juk pandemija yra didžiausia nesąmonė ir apgaulė, farmacinių korporacijų didžiulis verslas... Daug, bandančių mane atvesti į „doros kelią“. Bet kai matai žmones, gulintčius beviltiškoje padėtyje, visiškai nebegalintčius pasirūpinti savimi, nebegalintčius iki burnos pakelti šaukšto, supranti, kad mūsų visų mirtis čia pat... Baisiausia tai, kad ji šienauja visus iš eilės, nepaisant amžiaus, nepaisant nieko... Baisu žiūrėti ir į jaunus žmones, kurie nebeįstengia savimi fiziologiškai pasirūpinti. Tuomet pagalvoji, kokie tie *antivaksarių* judėjimai beprasmiški...

Netiesa, kad miršta tik senyvi ar turintys gretutinių ligų žmonės, mačiau savo akimis. Ir niekada negali numatyti, į kurią pusę pakryps liga – ar ims blogėti, ar stabilizuosis, kaip organizmas priims vaistus.

Dar baisiau žiūrėti į išsikamavusius, pervargusius medikus. Tiesa, ačiū Dievui, įtampa, atrodo, slopsta, gydytojų veidai giedrėja, kasdien vis daugiau jų grįžta pas ligonius arba persirgę, arba po saviizoliacijos. Ir savanorių pagalbos su kiekviena diena vis mažiau reikia. Nežinia, kas mūsų dar laukia, tačiau bent šiomis dienomis atrodo, kad buvusi milžiniška, tiesiog apokaliptiška įtampa kiek praeina. Tai mus, savanorius, labai džiugina.

Apsispręsti dėl savanoriavimo man buvo labai lengva. Gyvenimas užsienyje (Dalia gyvena Jungtinėje Karalystėje, Londone, ne vieną kadenciją vadovavo šios šalies Lietuvių

Bendruomenei – Red.) įtraukė mane į savanorystę – kas, jeigu ne aš? Jeigu savanoriausiu aš, ateis savanoriauti ir antras, ir trečias, ir ketvirtas. Žmonės ieško, kuo gali būti naudingi kitiems, Lietuvai. Užsikrečia šia veikla vienas nuo kito, ji įtraukia su visa galva ir širdimi. Grįžus į Lietuvą, tas poreikis tarant kitiems niekur nedingo. Ir kai šauliai – neseniai įstojau į Šaulių sąjungą – pakvietė savanoriauti ligoninėje ir padėti COVID-19 užsikrėtusiems žmonėms, daug nemąsčiusi sutikau.

Į ligoninę atėjau dar prieš Kalėdas, kai buvo pats didžiausias apsikrėtusių medikų skaičius ir labai trūko pagalbos rankų. Norėjau medicininiam personalui per šventes leisti pailsėti nuo įtampos, nors kiek patūti su savo šeimomis, kurių kai kurie iš jų nebuvo matę jau kelis mėnesius.

Reiktų paaiškinti, kas yra raudonoji zona – tai aukščiausio pavojingumo ligoninės dalis, kurioje gydomi užsikrėtę koronavirusu. Į šią zoną negali įeiti niekas kitas, bet tik ten dirbantys gydytojai ir personalas. Čia privaloma dėvėti visą specialią aprangą – kombinezonai, specialūs akiniai, padidinto saugumo veido kaukės ir skydeliai – maksimali apsauga nuo galvos iki kojų. Pirmiausiai mes, šauliai savanoriai, buvom apmokyti kaip elgtis, kaip apsiginti ir kaip saugiai nusiginti. Šitoje zonoje užsikrėtimo galimybė didžiulė. Nors esi maksimaliai apsaugotas, net pati mažiausia klaida gali atnešti didžiulį ir nebepataisomų bėdų ir tau pačiam, ir aplinkiniams. Čia pavojus užsikrėsti yra labai realus.

Savanoriauti pradėjau Kūčių vakarą, ir per visą šventinį laikotarpį, kartą per savaitę, penktadieniais arba savaitgalio dienomis, kai Seime nevyksta posėdžiai, esu ligoninėje. Galėčiau ir daugiau čia padirbėti, tačiau jaučiu atsakomybę prieš kitus Seimo narius. Savaitgalio dienomis svarbu leisti atsipūsti kitiems čia dirbantiems savanoriams, kad ir jie bent trumpam atsipalaiduotų nuo įtampos, fiziškai pailsėtų



Seimo narė Dalia Asanavičiūtė.

Delfi.lt nuotr.

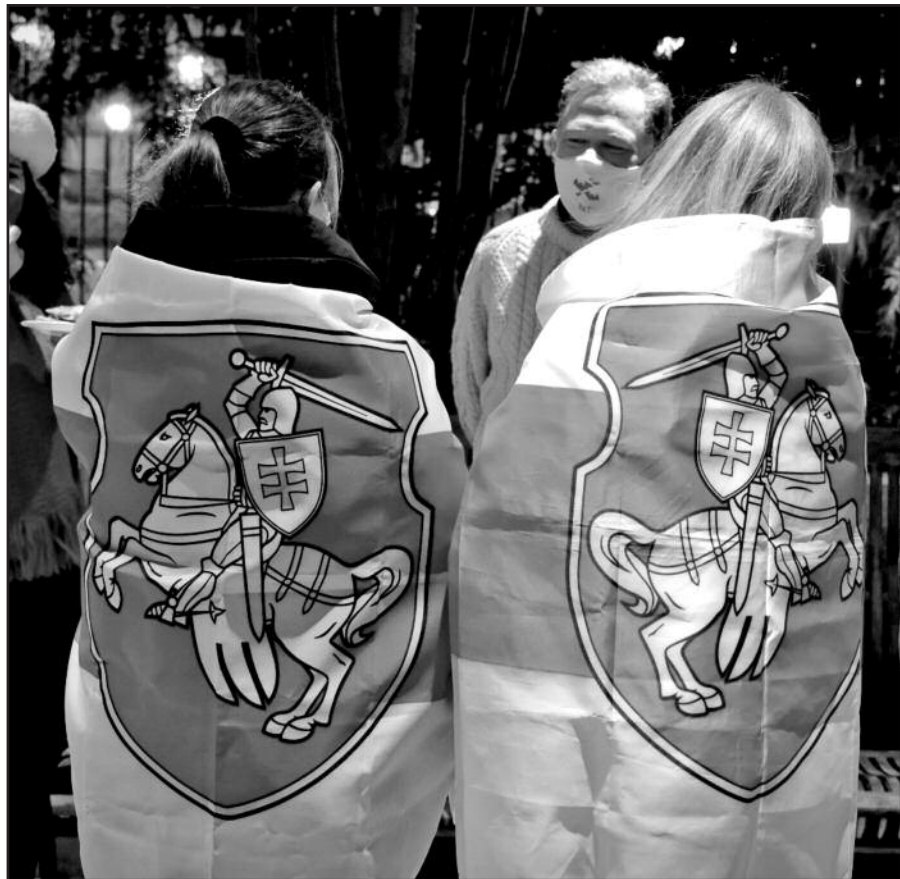
Mūsų darbas – pagalba slaugėms, ligoniams: keičiu sauskelnes, apvalau, plaunu grindis, valau tualetus, maitinu negalintčius savarankiškai pavalgyti. Taip pat atlieku elementarias medicinines paslaugas: uždedu ant piršto deguonies matavimo prietaisus, nuėšu daktarų paimtus mėginius tyrimams į laboratorijas ir pan. Dažniausiai dirbu fizinių pastangų reikalaujančius darbus, kuriems nereikia medicininio išsilavinimo, medicininio žinių. Suprantama, kad mes negalime nei vaistų duoti, nei kokių medicininių procedūrų atlikti. Tiesą sakant, vilkinti medicininiais kombinezonais, fiziškai dirbti yra labai sunku. Visas kūnas prakaituoja, dėgsta, akiniai rasoja, troškina... Mes budim po 4 valandas kasdien, be jokių pertraukų.

Tie, kurie pasveiksta, atsidėkodami atneša mums saldumynų, kavos. Išėję po darbo iš raudonosios zonos randame padėkų laiškelių. Tai be galo malonu, jauti, kad žmogui pagelbėjai. Žmonių nuosirdumas džiugina ir suteikia dar daugiau jėgų pagelbėti kitiems, kurie dar kankinasi. Gali jiems padėti aptarnaudamas juos, bet niekuo daugiau...

Nuo mirties niekas negali apginti. Baisus bejėgiškumo ir nevilties jausmas apima. Tačiau apie tai pagalvoji tik vėliau, tik išėjęs iš zonos, iš ligoninės, prieš užmigdamas nuo pervargimo savo lovoje. Kada baigsis šitas košmaras?

Nukelta į 6 psl.

TELKINIAI



Šaltą žiemos dieną lauke – šildanti laisvos Baltarusijos vėliavų jėga.

LR ambasada – už Baltarusijos laisvės kovą

Washingtonas nušvito laisvos Baltarusijos spalvomis: Lietuvos ir Lenkijos ambasados paminėjo Tarptautinę solidarumo su Baltarusija dieną.

Vasario 6 d. vakarą Lietuvos ir Lenkijos ambasadų Washingtone fasadai pasipuošė Baltarusijos vėliavos spalvomis. Baltarusijos opozicijos atstovus, Lietuvos ir Lenkijos diplomatus bei laisvos Baltarusijos draugų bendruomenę subūrė Baltarusijos palaikymo akcija, kurios metu visame pasaulyje dar kartą išreikštas palaikymas baltarusių laisvės siekiui.

„Šiandien mes stovime kartu su visais Baltarusijos politiniais kaliniais, su persekiojamais režimu, su nepailestančiais protestuotojais ir visais, kurie atiduoda savo jėgas kovoje dėl demokratiškos Baltarusijos“, – sakė Dovydas

Špokauskas, Lietuvos ambasados JAV laikinasis reikalų patikėtinis.

JAV Valstybės departamento atstovai pabrėžė, kad JAV toliau palaiko pro-demokratiškus protestus Baltarusijoje ir remia Baltarusijos žmonių kovą už teisę gyventi laisvoje ir demokratinėje visuomenėje.

„Šiandien, labiau nei bet kada, mums yra reikalinga jūsų ir visos tarptautinės bendruomenės pagalba“, – sakė Baltarusijos opozicijos atstovas.

Baltarusijos opozicijos lyderės Sviatlanos Cichanouskajos inicijuotas vasario 7 d. Tarptautinės solidarumo su Baltarusija dienos minėjimas visame pasaulyje atkreipia dėmesį į daugiau nei šešis mėnesius trunkančią baltarusių kovą už demokratinius pokyčius šalyje.

LR ambasados Washingtono inf.



LR ambasados Washingtono pastatas nušvito kaimynų baltarusių vėliavos spalvomis. Tai ženklas, kad Lietuva palaiko kaimynų laisvės siekius.



Šventės stalo puošmena – meduolinis Minsko katedros maketas su protestuotojais.

Kalba D. Špokauskas.
LR ambasados Washingtono nuotrauka

Prie LR ambasados – nemažai informacijos, skirtos smalsiems praeiviams.

Į pagalbą mokytojams, nublokštiems į virtualią erdvę

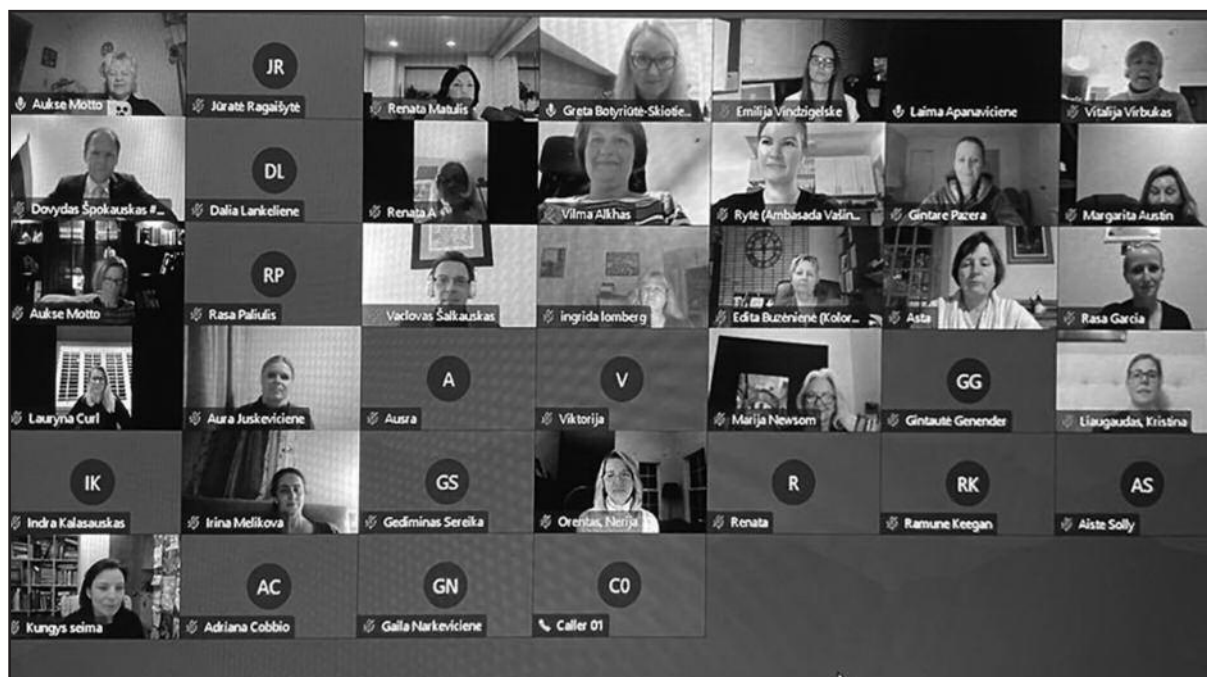
LAIMA APANAČIČENĖ

Visą pasaulį apėmusi pandemija įnešė ne tik sumaištį, bet ir naujovių, paskatino pažangą. Tą pajuto ir lituanistinių mokyklų mokytojai, mokiniai bei jų tėveliai. Daugeliui teko sėsti prie kompiuterių ekranų. Kai kuriose mokyklose pamokos vyksta nuotoliniu būdu. Mokytojams teko nemenkas iššūkis – staiga pereiti prie visiškai naujo mokymo metodo. Todėl pedagogai neretai susiduria su tam tikrais iššūkiais. JAV LB Švietimo taryba (ŠT) nutarė ateiti mokytojams į pagalbą ir ėmė organizuoti paskaitas, skirtas lituanistinių mokyklų mokytojams. Šios paskaitos susilaukia nemažo pedagogų dėmesio.

Virtualioje paskaitoje – mokytojai iš JAV ir Europos

2021 m. sausio 27 d. vyko jau ketvirtoji JAV LB Švietimo tarybos organizuota pagalbos mokytojams paskaita.

Šį kartą paskaitos klausėsi per 50 dalyvių. Tarp



Tai tik dalis paskaitos klausytojų – iš viso jų buvo prisijungę per pusšimtį.

JAV LB Švietimo tarybos nuotrauka

jų buvo ne tik JAV lituanistinių mokyklų mokytojų. Prisijungė keletas klausytojų ir iš Europos lituanistinių mokyklų. Džiaugiamės, kad lituanistiniu švietimu domisi ir LR ambasada Washingtone, LR generalinis konsulas New Yorke. Taip pat prisijungė ir JAV LB XXII tarybos prezidiumo pirmininkė Nerija Orentas.

Susitikimo pradžioje JAV LB ŠT pirmininkė Auksė Motto pristatė svečius. LR ambasados JAV vadovo pareigas einantis Dovydas Špokauskas ir LR generalinis konsulas New Yorke Vaclovas Šalkauskas padėjo už paskaitą dalyvauti susitikime, palinkėjo gero pokalbio ir kantrybės.

Po sveikinimo žodžių paskaitą „Kokybiška pamoka. Mišrus ugdymas/ Pamokos kitaip“ pristatė lektorė

dažnai susiduria su įvairiais iššūkiais, tad šios virtualios paskaitos metu ji papasakojo, kaip sekasi dirbti su įvairaus lygio mokiniais.

Kaip vaikus „panardinti į kalbą“?

„Kas yra kokybiška pamoka?“ – uždavė klausimą seminaro dalyviams lektorė. Atsakymų sulaukė įvairiausių, kuriuos išklausiusi, pastebėjo, kad norint, jog pamoka būtų kokybiška, pirmiausia reikia ją susiplanuoti. Ji rėmėsi britų pedagogu Alan Becley ir patarė planuojant pamoką, išskirti jos uždavinį.

G. Botyriūtė-Skietienė paskaitos metu išsakė nuomonę, kad svarbu yra ne tik mokytojui įvertinti mokinio darbą, bet ir patys mokiniai turi išmokyti įsiverinti savo įgytas žinias ir darbą pamokoje. Tokiam įsivertinimui autorė siūlo mokiniams „laiptus“: „man dar sunku; manau, kad sekėsi gerai; manau, kad sekėsi puikiai“.

Prelegentė pristatė „panardinimo į kalbą“ etapus: pirmiausia pratimasi prie naujos kalbos skambesio, vėliau mokomasi elementarių frazių (uždaryk duris, skaityk). Antras etapas, kai mokoma į prašymus reaguoti trumpais atsakymais (gerai, ačiū). Trečias etapas – konstruojami nesudėtingi sakiniai. Prelegentė tikina, kad ne-

svarbu, jog mokiniai kalbėdami daro klaidų, jiems gali paimiotis kalbos, bet tai – visiškai normalu. Ketvirtajame etape, kai vaikas stengiasi su mokytoju komunikuoti tik nauja kalba, jis daro daug klaidų, bet galima suprasti mokinio intencijas. Vėliau vaikas pasiekia aukščiausią jo amžių atitinkantį kalbos lygį: gana laisvai ir beveik be klaidų vartoja antrąją kalbą. Pirmiausia vaikas mokosi suprasti ir kalbėti, tik vėliau – skaityti ir rašyti.



Lektorė Greta Botyriūtė-Skietienė pasidalijo savo patirtimi ir metodika, kaip mokyti vaikus lietuvių kalbos.

Nuotoliniam darbui – vis daugiau naujų galimybių

Kadangi šiuo metu daug JAV lituanistinių mokyklų dirba nuotoliniu būdu, prelegentė papasakojo apie interaktyvios klasės „ClassDojo“ galimybes, kuriomis ir pati mieliai naudojasi savo darbe. Šis mokymo būdas padeda sutelkti mokytojus, mokinius ir jų tėvelius bendriems tikslams. Apie mokinio pasiekimus, klasės veiklas, projektus tėvai arba globėjai gali būti informuojami realiuoju laiku, jei savo išmaniajame įrenginyje įdiegs mobiliąją programą „ClassDojo“.

Lektorė pasidalino ir kitais savarankiško mokymosi metodais, pavyzdžiui, infografika. Tai metodas, kuris leidžia medžiagą pateikti glaustai: tam tikra tema pristatoma įvairiais simboliais, diagramomis, grafikais, trumpu tekstu. Mokiniai mokosi susiste-

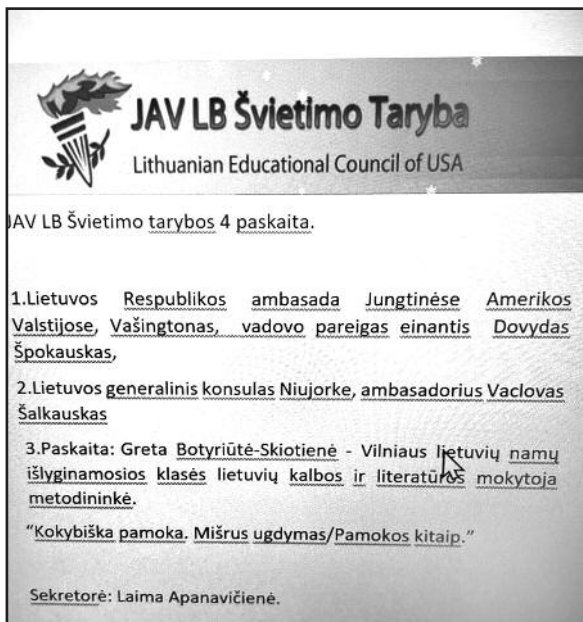
minti žinias, išmoksta pasakoti, pristatyti savo temą.

Prelegentė pabrėžė, kad, dirbant su kitakalbiais mokiniais, labai svarbu pagalba. Dirbti turi ne tik mokytojas, bet ir mokytojo padėjėjas, socialinis darbuotojas, psichologas, kolegos. Ypatingai svarbu dirbti ir su tėvais.

Lektorė taip pat pasidalino įvairiomis naudingomis nuorodomis „YouTube“ ir kitose internetinėse programose ir atsakė į klausimus.

Paskaita buvo ne tik įdomi, ji lituanistinių mokyklų mokytojams suteikė daug naujų žinių. JAV LB Švietimo taryba neabejoja, kad tokios nuotolinės studijos yra reikalingos mokytojams ir dėkoja gerb. G. Botyriūtei-Skietienei už pasidalijimą savo darbo patirtimi.

Laima Apanavičienė,
JAV LB Švietimo tarybos narė



Kompiuterio ekrane – ir paskaitos darbotvarkė

Greta Botyriūtė-Skietienė, Vilniaus lietuvių namų išlyginamosios klasės lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja metodininkė. G. Botyriūtė-Skietienė yra prisidėjusi prie baltistikos stovyklų organizavimo ir įgyvendinimo, projektų rašymo. Ji buvo ir ne vienos platformos, skirtos mokytis lietuvių kalbą, kūrybinės komandos narė. Dirbdama Vilniaus lietuvių namuose, kur lietuvių kalbos mokosi į Lietuvą iš įvairių šalių atvykę vaikai, pedagogė

Savanoriavimas svarbus ir pandemijos metu

Atkelta iš 2 psl.

Savanoriavimas – kaip piršlybos

Iš amerikiečių tenka išgirsti, kaip jie ir pandemijos metu ieško bei randa savanoriavimo galimybių. Viena pažįstama internete ieškojo būdų virtualiai savanoriauti. Viena svetainę ji yra išbandžiusi, tai Zooniverse <<https://www.zooniverse.org/>>. Svetainė tinka tikslų ir gamtos mokslų mėgėjams („citizenscience“), o dalyvauti gali įvairaus amžiaus savanoriai. Svetainė yra centralizuota ir joje siūloma rinktis net iš 50-ties joje pateikiamų įvairių projektų.

Savanoriavimas truputį primena piršlybas – vieni ieško savanorių, o kiti nori jais tapti. Lobis – tai sėkminga „santuoka“ – paieška su gerais rezultatais, kurie tenkina savanorį ir projekto vadovus. Įvairios organizacijos ir įstaigos, pageidaujantys savanorių, gal galėtų papasakoti, kaip jų ieško, kaip ir kur skelbia informaciją apie savanoriams siūlomo darbo galimybes. Gal kas nors imtųsi sudaryti lietuvių savanoriavimo galimybių žinyną ir jį koordinuoti? Ar tai nerealu?

Žvelgiant pirmyn, į vasarą, pradėdama galvoti apie stažuotes. Tai būdas studentams, ypač vasarą, įgyti profesinės ir darbo patirties, kartais už šį darbą gaunant honorarą. Viena lietuvių iniciatyva, „Bring Together Lithuania“ jau sausio 25 d. paskelbė 2021 vasaros stažuotėlių ir modernios Lietuvos pažinimo programą diasporos jaunimui. Norisi palinkėti, kad ši, kaip ir kitos panašios programos, galėtų įgyvendinti planuojamas stažuotes taip, kaip ir

anksčiau, ar net geriau.

O gal reikia turėti ir atsarginį planą, jeigu atsitiktų taip, kad kai kuriems (ar visiems) norintiems stažuotis nepavyks vėl (kaip ir pernai) keliauti? Ar galima pasiūlyti kitokią lietuvių stažuotės programą ar patirtį? Jau daug visokiausių konferencijų, kursų, mokymų buvo perkelta į virtualią erdvę.

Pandemijos metu – ir virtuali savanorystė

Viename sausio 31 d. „Chicago Tribune“ straipsnyje pasakojama, kaip programa „City Year“ (savanoriavimo organizacijos AmeriCorps padalinys) pakeitė savo veiklos būdą pandemijos metu. Kai kuriais atžvilgiais ji gal panaši į stažuotės programą. Paprastai tos programos dalyviai – jauni žmonės, dauguma neseniai baigę universitetus, gauna stipendijas/honorarus ir yra skiriami dirbti mokyklose. Straipsnyje aprašytas Californijos pavyzdys. Šiame 225 programos dalyviai negalėjo dirbti numatytoje 26-se ekonomiška atsilikusių rajonų mokyklose. Vietoj to, per mokslo metais pandemijos laikotarpiu, šie jaunuoliai virtualiai dirba su jiems priskirtais mokiniais. Su savo globotiniiais jie susisiekią rytą prieš mokslo dieną, padeda jiems atlikti namų darbus, ir būna jų draugais nuotoliniu būdu – rašo jiems laiškelius („kaip sekasi?“). Šios programos dalyviai vilki firminus „City Life“ švarkus ir stengiasi palaikyti ir pakelti jaunų žmonių nuotaiką. Ypač to reikia, jeigu mokinių tėvai didžiąją dienos dalį yra užimti darbo ir šeimos rūpesčiais, negali skirti reikiamo dėmesio savo vaikų mokslui ir psichologi-

niems poreikiams. „City Life“ programos dalyviai atidžiai stebi (kiek įmanoma ekrane) mokinių nuotaikas, pasisakymus (ar tylą), elgesį, reakcijas. Jei pastebi galimų problemų (liūdesio ženklų ar pan.), jie praneša programos suaugusiems globėjams, kurie gali skirti reikiamą pagalbą. Jauni padeda jauniems. „City Life“ sugalvojo veikimo būdą, tinkantį pandemijos laikotarpiui. Būtų įdomu sužinoti, ką iš to pakeitimo organizatoriai pasimokė, kokie bus „City Life“ jaunuolių ir jų jaunų globotinių tolimesni gyvenimo keliai.

Nepavarkime savanoriauti

Ar mes, išėivijos lietuviai, išnaudojome koordinuoto savanoriavimo galimybes? Iš dalies – matyti, kad taip. O gal kai kurios pastangos išseko? Vienas pavyzdys – pandemijos pradžioje buvo stengiamasi rūpintis senoliais, kurie gyvena vieni lietuvių parapijose ir bendruomenėse. Jiems buvo vežiojamas maistas, buvo skambinama telefonais (Lietuvoje vieną susiskambinimo draugystę su senjorais projektą vadina „Sidabrinė linija“), gal net siunčiami laiška. Ar tie gražūs darbai buvo tęsiami ir per šventes, iki dabar? O gal jau nuleidome rankas, nualinti „pandemijos nuovargio“? Gal manoma, viliamasi, ir tikimasi, kad vienkartinį, pandemijos specifikai sugalvotų projektų neberekės? Klausimai verti apsvaistymo.

Pedagogų, psichologų ir kitų specialistų teigimu, šiuo pandemijos metu labiausia nukentė normalus asmeninis kontaktas su kitais žmonėmis. Galima teigti, kad savanoriavimas tinka visais laikais, ne tik šiuo pandemijos metu, kai dedant pastangas, galima rasti būdų jaustis reikalingiems kitiems.

Kas, jeigu ne aš?

Atkelta iš 3 psl.



Žurnalistė Rita Miliūtė.

LRT nuotr.

Pokalbis II

Ritą kalbinau, ką tik baigusią savo pamainą, važiuojančią namo. Balse jau tėtisi nuovargis, ar net išsekimas. O dar šiandien ji turės važiuoti į televiziją ir įrašinėti savo autorinę laidą, susikaupti ir nei kviesiniams laidos svečiams, nei laidos režisieriams ar operatoriams neišsuduoti, kad vos prieš kelias valandas stūmė vežimėlį su mirusiu žmogumi...

Verkti nebuvo kada

Pasakoja **Rita Miliūtė**:

Pirmą kartą į ligoninės raudonąją zoną savanoriauti atėjau Kūčių išvakarėse, prieš daugiau nei mėnesį. Darau čia viską, kas tuo metu reikalinga – maitinti ligonius, keisti sauskelnes, apvalyti juos, apiprausti, surinkti šiukšles, išnešti jas, valyti palatas, plauti grindis koridoriuose, dezinfekuoti patalpas, įrangą, išlydėti pasveikusius ir mirusius.

Kaip jaučiuosi būdama ligoninės raudonojoje zonoje? Nežinau... Nežinau... Verkiu tik vieną kartą – šiomis dienomis, kai įtampos jau gerokai mažiau. Tomis pačiomis baisiausiomis dienomis verkti nėra kada, neleidti sau apie savo jausmus galvoti, neleidti sau galvoti ir apie ligonių ar medikų jausmus. Nes mano jausmai trukdytų dirbti savo darbą kitiems. Kai yra įtampa – jai atitinkamai ir nusiteiki. Nėra kada žliumbti ir galvoti apie tai.

O verkiu prieš savaite, kai jau buvo praėjusios pačios įtempčiausios dienos, kai padėtis ligoninėje jau rimo. Atsileidžia įtampa – atsileidžia ir jausmai. Gal čia savo pačios nusiramimui, bet kai žinai, kur eini, atitinkamai ir nusiteiki – taip lengviau ištvirti. Kai žinai, kad yra dalykų, kurių negali pakeisti, tačiau gali ir netgi privalai pagelbėti kenčiantiems.

Į mus, savanorius, ligoniai reaguoja labai skirtingai. Kai kurie yra tokios būsenos, kad nereaguoja visiškai, o kiti supranta, kad esam savanoriai, tai ir reaguoja geranoriškai, net nustemba, kad jiems svetimai žmonės nuoširdžiai ir atsidavusiai linki gero, stengiasi padėti. Kiti nustemba, kai sužino, kad mes dirbame be jokio atlygio, savo laisvu laiku. Žinoma, mums nesvarbu, ar jie suvokia ar nesuvokia, kad mes savanoriai – mes dirbam, ką turim dirbti.

Dabar negalėčiau pasakyti, kas mane labiausiai per šį pusantro mėnesio savanoriavimą sujaukino – nes kol dar vis esu čia, nelabai galvoju, net nebandau apibendrinti savo patirčių ir savo jausmų. Tačiau būna situacijų, kai sukyla nepakantumas (kas man pačiai yra visai nauja) ir aš pati nieko sau negaliu padaryti.

Važiavau po budėjimo Naujųjų metų naktį (tomis dienomis per valandą išlydėdavome net po kelis mirusius), ir pamačiau gatvėje besibūriuojanti jaunimėlių – tokie visi linksmi, atsipalaidavę, dar nebaigę švęsti, be veido kaukių... Labai norėjosi sustoti prie jų, išlipti iš automobilio ir pakviesti juos ten, į tą košmarą, iš kurio tuomet važiavau...

Tokios savo pačios reakcijos iš savęs aš net nesitikėjau – tapau visiškai nepakanti *kovididiotams*, aiškinantiems, kad jokios pandemijos net nėra, kad čia tik farmacininkų sukelta pasaulinė biznio „akcija“, sąmokslas.

P.S. Ilgiau kalbinti Ritos nebedrįsau. Ji nesijautė didvyre ar kuo nors išskirtinė, ką nors ypatingo nuveikusi. Išlipdama iš automobilio, trinktelėjo durelėmis ir, guviai mostelėjusi man ranka, lengvabūdiškai sučiauskėjo: „Galbūt esu žmogus...”

Apie savanoriavimo kasdienybę ir vidinę būseną daugiau pasakoja jos įrašai „Facebook” paskyroje.



Rita Miliute

2020 m. gruodžio 31 d., 22:35 · 🌐

Jeji tie, kas savo darbą dirbdami tai ištvėria, nugi ir mes tikrai ištvėsim. O kam norėsis pasiguosti, kaip sunku neiššovus šampės šalia miesto eglės – dovys už dovį, pasidalinsiu sesės šaulės patarimu. Kai ima spengti galvoje ir už vandens stiklinę atiduotum ausį, bet atsigerti negali, tereikia nestipriai įsikąsti į liežuvį. Voilà, taip gaunant gurkšnį. Seilių.

Tai su 2021-ais. Dar atskiras linkėjimas kiekvienam bybiagalviui. Jeigu neužsidėsit kaukių normaliai, pažadu, kad personaliai pradanginsiu kiekvieną Jums paliktą sūrį/jogurtą/pyragiuką. Neabejokit. Moku ir galiu.



R. Miliūtė iš kovidinės palatos sveikina su Naujaisiais 2021 metais.

FB nuotr.



Rita Miliute

Sausio 20 d., 13:49 · 🌐

Parašiau vakar, ką galvoju apie UAB „Ambulansas” savininką ir direktorių Ričardą Ūselį, su žmona, sūnumi, marčia ir svainiu paskiepytą Šilalėje. Tiksliau, visko, ką galvoju, nerašiau, nes tokių bjaurių žodžių nė nesakau girdint/matant nepažįstamiems žmonėms.

Šnd gavau FB pranešimą, kad mano įrašas pažeidžia bendruomenės taisyklės, dėl to nebebus matomas. OK. Man nesunku dar vieną parašyti, iš rašymo gi duoną valgau, ranka +/- atmušta.

Nu nepriskysit jūs kiekvieno lygiai tą patį apie jus galvojančio, ir likusio gyvenimo nebeužteks tą gėdą nusiplauti. Be eilės pasiskiepyti, pagautam pažadėti, kad „jei reikės, savanoriausim”, vėliau update’inti iki „eisiu savanoriauti tik tuomet, jei antrą skiepą duos” gali tiktai – visi suprantam – kokios spalvos, ir kas.

Aš tai toliau eisiu medikams padėti, kol neišvays. Jei ir neduos to antro skiepo.



Rita Miliute

Sausio 22 d., 19:47 · 🌐

Kuomet po Krymo okupacijos stojau į Šaulių sąjungą, klausinėjais draugų, ką nors joje veikusių anksčiau. Sakiau, žinokit, šį tą sugebu – kai reikia, bet jeigu atsitiks miegot ant sniego, kaip voverei peršokti į pušį iš pušies ar kokias dvi naktis maskuotis iki kaklo pelkėje, tai gal vilčių ir nepateisinsiu.

Draugai tam ir yra draugai, kad pasakytų tiesą į akis. “Kovinio šaulio aprangos tau nereikės, bet LŠS yra visokios veiklos, skirtingose esame geriausi, tai jau laisvai. Ateik”. Tai atėjau. Daryti visko to paties, ką padaryčiau ir be priesaikos, bet priesaika dar ir sujungia.

Ir gal visiems į naudą. Retkarčiais pataikau ką nors nebūtinai kvailo parašyti, o ginklo broliams/seserims nereikia manęs ieškoti dumble sugliaumėjusios, nes “į tą kitą kairę nuėjau”. Ne, šiaip aš tamsos nebijau, normaliai tarp medžių ir svetimuose miestuose susigaudau, daugmaž iš bet kur parvest galiu. Tik jeigu pasiimu žemėlapi, tuomet už trečio posūkiu imu giedoti himnus maps’ams ir kt. navigacijoms. Ant žemėlapių esu pikta baisiausiai nuo tada, kai 2009 Lisabonoje ištraukė telefoną – su nuotraukomis iš Coimbros univero bibliotekos, ir akivaizdžiai tuo metu, kai visus pojūčius buvau susmeigusi žemėlapiu.

Šiandien mano lygiai mėnuo su Vilniaus šauliais kovidinės ligoninės R zonoje, prisijungiau prie jų dieną prieš Kūčias. Jų proga mano valstybės prezidentas nusifotografavo su latekso pirštinėmis, žmona ir kūčiukais, saugiu nuo ligoninės atstumu.

Tos buvo blogesnės dienos, dabar šviesiau, jau nebeišvežame mirusių kelis per pamainą, palydime pasveikusius. Tik patys nepasikeitėm. Nesu tikra, kad kai jau viskas baigsis, atpažinsime viens kitą, dabar įpratę matyti tik akis neuždengtas, bet eičiau su visais kartu, taip pat kiekvienu atskirai čia sutiktu ne tik į kalnus.

Aš su Jumis į karą eičiau. Vėl.



Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA

Aiškėja, kas bus Lietuvos ambasadorius JAV

Vilnius (BNS) – Lietuvos ambasadore Jungtinėse Valstijose siūloma diplomate Audra Plepytė, patvirtino keli apie procesą informuoti šaltiniai.

Ši kandidatūra yra suderinta tarp Prezidentūros ir Vyriausybės, ji pristatyta Seimo Užsienio reikalų komitetui.

A. Plepytė šiuo metu yra Lietuvos nuolatinė atstovė Jungtinėse Tautose.

Lietuva ambasadoriaus JAV neturi nuo pernai vasaros.



A. Plepytė siūloma į ambasadores JAV.

15 min nuotr.

I. Šimonytė: „Sputnik V“ vakcinos nenaudosime

Vilnius (ELTA) – Premjerė Ingrida Šimonytė teigia, kad Lietuva, dalyvaudama bendrame Europos Sąjungos (ES) COVID-19 vakcinų pirkime, yra užsitikrinusi reikiama vakcinų kiekį. Todėl, pasak ministrės pirmininkės, net nėra reikalo svarstyti rusiškos vakcinos „Sputnik V“ įsigijimo.

„Mūsų vakcinų portfelis yra sudarytas iš ne vienos vakcinos, kurios arba jau yra įregistruotos, arba jau yra pakeliui į registraciją. Kai kurios galbūt nebus registruotos artimiausiu metu, bet atsiras kitos ir esu tikra, kad šio klausimo mums svarstyti nėra reikalo“, – sakė I. Šimonytė.

„Manau, kad Lietuvos sprendimai, kurie yra priimti bendrai su Europos Sąjungos valstybėmis dėl bendrų pirkimų vakcinos, tikrai užtikrina mūsų visuomenės vakcinavimą ir be tų vakcinų, kurios yra gaminamos ne Europos Sąjungoje ir ne Transatlantinės partnerystės šalyse“, – taip pat akcentavo ji.

Vyriausybės vadovė mano, kad Rusijos siekis Europai parduoti „Sputnik V“ vakciną yra susijęs su geopolitiniais žaidimais.

„Pastangos siūlyti Europos šalims ir kitoms šalims vakciną, kai pačios Rusijos žmonės dar nėra visi paskiepyti, atrodo kaip eilinis geopolitinis žaidimas, man tai abejonių nekelia“, – sakė ji.

Vakciną „Sputnik V“ Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas pasauliui siūlo kaip dar vieną hibridinį ginklą, padedantį Maskvai skaldyti ir valdyti, teigia ministrė pirmininkė I. Šimonytė, pareikšdama abejonę dėl šios vakcinos veiksmingumo.

I. Šimonytė teigė, kad Lietuva neplanuoja įsigyti rusiškos vakcinos „Sputnik V“, nes jos nėra patvirtinusi Europos vaistų agentūra.

Užsienio reikalų ministras G. Landsbergis pritarė I. Šimonytės nuomonei, kad „Sputnik V“ rusiškos vakcinos Lietuvoje naudoti COVID-19 skiepimui nereikia.

„Palaikau poziciją, kad Sputniko saulės iš Maskvos vežti nereikėtų“, – premjerei antrino užsienio reikalų ministras.

Vyriausybės planas: švelninti karantiną

Vilnius (BNS) – Vyriausybės nariai preliminarai sutarė, kad kai kurios ne maisto prekių parduotuvės ir kirpyklos galėtų atsidaryti nuo kito pirmadienio, vasario 15 dienos.

Karantino atlaisvinimo plane siūloma leisti atnaujinti veiklą grožio salonams, šiems užtikrinant, kad vienu metu paslauga būtų teikiama vienam klientui ir jam tektų ne mažiau nei 20 kvadratinį metrų plotas.

Veiklą galės atnaujinti ne maisto prekių parduotuvės, turinčios įėjimą iš lauko. Jose vienam klientui turės būti užtikrinamas 20 kvadratinį metrų plotas.

Stiprinama iš užsienio atvykstančių keleivių patikra

Vilnius (BNS) – Siekiant sumažinti naujų koronaviruso mutacijų plitimo riziką, nuo vasario 15 dienos stiprinama į Lietuvą iš užsienio atvykstančių keleivių patikra oro uostuose ir Klaipėdos jūrų uoste.

Susisiekimo ministerija pranešė, kad kontrolės punktuose bus tikrinamos keleivių užpildytos Nacionalinio visuomenės sveikatos centro nustatytos anketos, įvertinami keleivių turimi COVID-19 tyrimų rezultatai ir jų atlikimo laikas.

Kontrolės punktuose kartu dirbs Valstybės sienos apsaugos tarnybos, Nacionalinio visuomenės sveikatos centro, oro ir jūrų uostų keleivių terminalų specialistai.

Rengiantis papildomai sustiprintai kontrolei, Vilniaus, Kauno ir Palangos oro uostuose bus perorganizuoti atvykstančiųjų srautai. Visų atvykstančių keleivių dokumentai ir COVID-19 tyrimų rezultatai bus tikrinami oro uostų atvykimo erdvėse, pasiėmus bagažą.

Mokytojai kviečiami pasitobulinti JAV

Vilnius (Pranešimas spaudai) – JAV ambasada skelbia konkursą bendrojo ugdymo mokyklų mokytojams, mokantiems pagal pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, šešių savaitių stažuotei JAV medijų raštingumo srityje.

Tokią galimybę suteikia Fulbright mokytojų meistriskumo programa.

Tobulinti medijų raštingumo ir kritinio mąstymo įgūdžius kitų metų pavasarį arba rudenį bus pakviesti mokytojai ne tik iš Lietuvos, bet ir Estijos, Čekijos, Bulgarijos, Šiaurės Makedonijos, Vengrijos, Serbijos ir kitų šalių.

Pretenduoti į kursų gali anglų kalbos, socialinių, gamtos, matematikos mokslų, gimtosios kalbos ir literatūros mokytojai.

Skandalas

Kaune viena tarpukario vila mažiau: kas architektui – perlas, namo savininkui – griuvėsiai

Dar visai neseniai Lakūnų plente Kaune stovėjusi apleista Lietuvos aviacijos pradininko generolo leitenanto Juozo Kraucevičiaus šeimos vila virto statybinio laužo krūva.

„Ir vėl Kaune nužudytas šimtmetis“, – taip šį veiksma apibūdino architektas Linas Tuleikis.

Pasklidus ketinimams vilą griauti, suskubta ją įtraukti į Kultūros vertybių registrą, tačiau nespėta. Pastato savininkas tikina, kad viskas atlikta teisėtai ir su institucijų žinia.

„Senukams nėra vietos po Lietuvos saule!“, – taip savo įrašą „Facebook“ pavadino architektas.

Pasak jo, Kaune „nužudytas“ dar vienas šimtmetis pastatas, o kartu su juo palaidoti visi XX a. pradžios drožybos elementai, tašyto akmens cokolis (tarpukariu atsiradavęs tik ypač brangiuose namuose), išpūdingas frizas ir karnizas, kokių tikrai nerasite būsimajame statinyje, dėl kurio ir buvo, pasak L. Tuleikio, „nužudyta“ ši vila.



Nugriauta šimtametė vila.

KPD, Vilmanto Raupelio nuotr.

Kai Lietuvos aviacijos pradininkas generolas leitenantas Juozas Kraucevičius 1926 metais pagal P. Taračkovo projektą pasistatė šią vilą savo šeimai, net neįsivaizdavo, kad ji kažkam trukdys „įsisavinti“ sklypą ir dėl to bus barbariškai nugriauta.

„Generolas J. Kraucevičius, dalyvavęs Rusijos-Japonijos, Pirmajame pasauliniame karuose, pergyvenęs Antrąjį pasaulinį, sovietų gulagus ir 1964 metais atgulęs Petrašiūnų kapinėse, net ir matęs įvairiausių žiaurumus, matyt, turėjo apsiversti kape, kai vyko šios vilos egzekucija. Nuo žemės paviršiaus nutrintas dar vienas Pirmosios Respublikos perlas, galėjęs būti prikeltas ir paverstas ne tik vertingu istorijos paminklu, bet brangiu ir vertingu fiziniu turtu. Tačiau tam reikalingas intelektas, o intelektas šiuo metu dažną tik erzina“, – savo įrašė skelbė L. Tuleikis.

Pasak jo, dar neseniai vila atrodė apleista, bet lengvai suremontuojama, vidinės vilos durys galėjo būtų restauruotos. Visi išlikę medžio gaminiai – autentiški, neblogai išsilaikę.

„Nežinau, ar dabartiniai pastato savininkai išliko tie patys. Su anais klientais ryšys nutrūko 2017 metais, kai prasidėjo spaudimas padaryti ‘taip ir taip’. Pavyzdžiui, liepė pastumti sieną, pasakiau, kad taip negalima. Nurodinėjo, ką daryt. Norėjo stogą pakeisti, kad būtų paprastesnis. O aš aiškinau, kad pusė grožio to pastato – stogų ritmika. Atsisakiau tai daryt, jie manęs atsisakė“, – teigė L. Tuleikis.

Lakūnų plento vietoje buvo vienas sklypas, kuris buvo gąžintas vilos statytojo J. Kraucevičiaus paveldėtojams. Šie atliko sklypo padalijimą, pardavė dalį sklypo. Naujai suformuotame sklype šiuo metu jau stovi naujos statybos pastatai. O šis sklypas, ant kurio stovi pati vila, paliktas kiek mažesnis. Galiausiai J. Kraucevičiaus giminaičiai pardavė ir jį – žmonėms, kurie 2015 metais kreipėsi į L. Tuleikį.

Saulius Rimas, Kauno miesto savivaldybės Paveldo skyriaus vedėjas: „Liūdnas pavyzdys, kad NT statytojų ‘90-ųjų *bachūriškos paniatkės* dar niekur nedingo, o nacionalinei paveldosaugos teisinei sistemai verkiant reikia reformos – dabartinis nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas yra beviltiškai pasenęs ir tiesiog kompromituojantis ir demoralizuojantis pačius paveldo sistemoje dirbančius žmones“.

Internete galima atrasti šiuo metu jau negaliojančią 2018 metų skelbimą, kuriame 20 arų sklypas Lakūnų plente pardavinėtas už 280 tūkst. eurų.

Skelbime minima, kad unikalioje ir išskirtinėje vietoje, Aleksoto seniūnijoje, Fredoje, ant Lakūnų plento šlaito, parduodamas 20 a žemės sklypas su gyvenamuoju namu, statytu 1930 metais, nuo kurio atsiveria panorama į Kauno Naujamiestį.

„Pastatas yra išskirtinis ir unikalus tarpukario architektūros kūriny, šiai dienai. Turintis gilią istoriją. Nėra Lietuvos kultūros paveldas“, – skelbiama prieš keletą metų internete skelbtame skelbime.

Pasak Andriaus Liako, Kultūros paveldo departamento (KPD) Kauno skyriaus vyriausiojo specialisto, vila Lakūnų pl. 59, Kaune, nebuvo įtraukta į Kultūros vertybių registrą ir nebuvo kultūros paveldo vietovės dalimi.

„KPD Kauno skyrius, gavęs neoficialios informacijos apie ketinimus vilą griauti, nedelsiant 2020 metų lapkričio 24 dieną kreipėsi į Kauno miesto savivaldybės Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybą, prašydamas pradėti vilos Lakūnų pl. 59 įrašymo į Kultūros vertybių registrą procedūrą. Kol Kauno miesto savivaldybės Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo taryba įrašė vilą į Kultūros vertybių registrą, ji buvo nugriauta.“

15 min.lt

Lietuvis, Haiti salos karalius

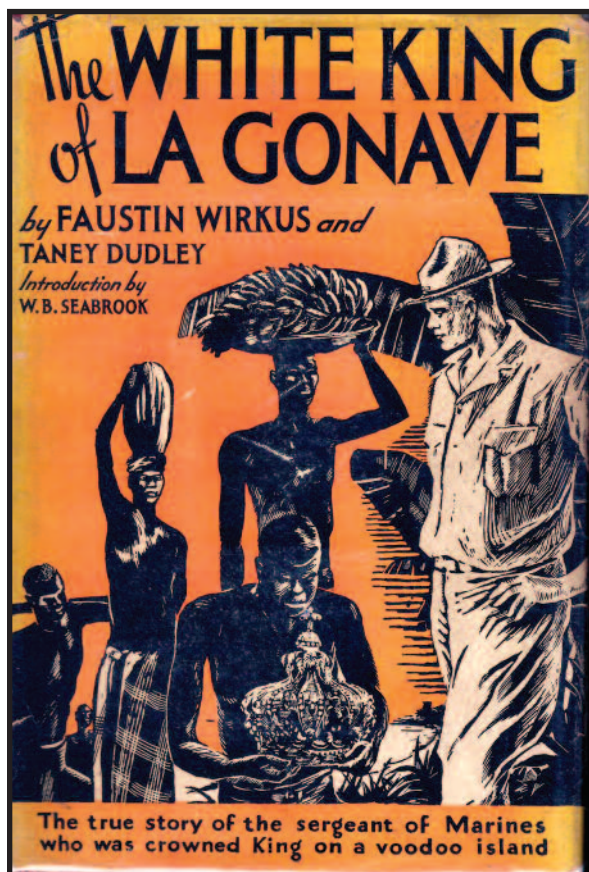
GEDIMINAS INDREIKA

Kai Faustinas Wirkus Pensilvanijoje 1915 m. įstojo į JAV marinų korpasą, jis net neįsivaizdavo, kokie nuotykių jį laukia ateinantį dešimtmetį. Jau po kelių mėnesių lietuvių angliakasio sūnus su JAV marinais buvo pasiųstas į Haitį palaikyti taiką po iškilusių neramumų. Haitiečiai Wirkų, skirtingai nuo kitų marinų pulko narių, priėmė kaip savą ir kone „ant rankų nešiojo“. Gretimosios La Gonave salos gyventojai Wirkaus asmenyje įžvelgė antgamtinių savybių ir paskelbė jį karaliumi.

Tačiau pirmiausia susipažinkime su Haičio Respublikos įkūrimo istorija.

Prieš Christopher Columbus (Kristoforo Kolumbo) laikus dabartinė Haičio teritorija buvo vadinama Ajiti – pirmykštės Taino tautos kalboje reiškiantį „aukštų kalnų šalis“. 1492 m. čia atvykęs Kristoforas Kolumbas apie Ajiti salos gyventojus sakė, kad jie dosnūs ir taikūs žmonės, juos bus galima pavergti. Salą pervadino Hispaniola, toji kolonija tapo San Domingo (prancūziškai Saint-Domingue), ir iki 1506 metų ispanai kone visus Taino žmones išskerdė. Ispanų kolonistus 1625 m. pakeitė prancūzai. Prietrūkus darbo jėgos, europiečių žvilgsnis nukrypo į Afriką, iš kurios jie pradėjo masiškai tremti žmones į vergų stovyklas už Atlanto. Afrikoje buvę savistovūs medžiotojai, juodosios rasės žmonės buvo pasmerkti vergauti cukrinių nendrių plantacijose. Tie, kurie nepakludavo, buvo talžomi botagais ir kankinami. Tokiomis sąlygomis vergai išgyvendavo apie 3 metus, po to kolonizatoriai išgyvendavo naujų vergų.

Buvęs vergas Toussaint Louverture (1743–1801) gavo prancūzišką karinį išsimokslinimą ir tapo generolu. Įkvėptas Prancūzijos revoliucijos, jis siekė išlaisvinti Saint-Domingue žmones, net buvo pramintas „juodojuo Washingtonu“. Louverture apmokė daugiau kaip 10 000 vergų bei mulatų armiją ir 1791 m. sukilo prieš kolonistus. Tūkstančiai su-



Knygos viršelis, 1931 laida.

kilėlių žuvo kovose, bet 1792 m. vergija ir prekyba vergais Saint-Domingue kolonijoje buvo panaikinta – „Emancipation Proclamation“ įstatymas čia buvo paskelbtas 71 metais anksčiau negu JAV.

Nesilaikydamas žodžio ir siekdamas atkurti vergiją, Napoleonas į Karibų jūrą nusiuntė 30 000 karių armiją, vedamą generolo Leclerc. Po to vyko dvylikos metų karas. Pirmąją 1804 metų dieną pasiskelbusi nepriklausomybę nuo Prancūzijos, Saint-Domingue pasivadino Haiti, ir taip gimė pirmoji konstitucinė juo-



Ti Meminne ir Wirkus 1926 m. (iš knygos)

daodžių respublika pasaulyje. Haičio Respublikos imperatoriaus titulą priėmė kariškis Jean-Jacques Desalines. Po trejų metų jis savo tautiečių buvo nužudytas. 1844 m. rytinės Haičio pusės ispanakalbiai atsiskyrė ir įkūrė Dominikos respubliką.

Jauno marino nuotykių

Faustinas Eduardas Wirkus gimė 1896 m. Pittston, PA. Jo tėvas Wirkus buvo emigravęs iš carinės Lietuvos, motina Ona kilusi iš Tilžės. Kai reikėjo krikštinti vaiką Šv. Kazimiero bažnyčioje, motina neapsisprendė dėl vardo ir jį parinkti paprašė kunigo. Kunigas (galimai klebonas Mykolas Šedvytis) pakrikštijo berniuką Faustinu, vardu, kuris atneš laimę. Tėvas dirbo anglių kasyklose ir tikėjosi, kad sūnus paseks jo pavyzdžiu – nesieks aukštojo mokslo, o bus angliakasyvis. Bet aštuoniolikmetis Faustinas, norėdamas ištrūkti iš vargingų gyvenimo sąlygų, suviliojtas patrauklaus skelbimo, įstojo į JAV marinus Wilkes-Barre mieste.

Po Haičio prezidento Vilbrun Guillaume Sam nužudymo 1915 m., sostinėje Port-au-Prince prasidėjo riaušės. Haitis buvo milijonus dolerių skolingas privatiems JAV bankams. JAV bijojo, kad prasidės finansinė krizė ir nukentės Amerikos kompanijų investicijos. Liepos mėnesį prezidentas Woodrow Wilson pasiuntė JAV laivyno flotilę ir marinus okupuoti Haitį ir palaikyti taiką. Miestai buvo lengvai užimti, bet maištininkai ir snaiperiai pasitraukė į sunkiai prieinamus kalnus provincijoje.

Haičio įlankoje, apie 40 mylių nuo kranto esanti La Gonave sala buvo politiškai izoliuota. Ten veikė kalėjimas, į kurį buvo sodinami nusikaltėliai iš Haičio. Pagrindinė susisiekimo priemonė saloje buvo asilai *bourriques* ir laivai, dauguma gyventojų vertėsi žuvininkyste. Nors Haitis oficialiai buvo krikščioniškas kraštas, La Gonave saloje dar jautėsi panteizmo įtaka, buvo garbinami įvairūs Afrikos dievai ir praktikuojamas *vodou* (vodu kultas). Valdžios pareigūnai ten retai lankydavosi, pasakojų šurpias istorijas, kad ten nesaugu. 1859 m. La Gonave saloje neaiškiais aplinkybėmis dingo Haičio karalius Faustin Souluque. Istorikai teigė, kad karalių nužudė jo varžovas Tabara Geffrard.

1915 m. rugpjūčio mėnesį F. Wirkus marinų laivu USS Tennessee atvyko į Port-au-Prince uostą. Marinai, okupavę Haitį, bendradarbiavo su vietine valdžia ir prezidentu Dartiguenave. Wirkus pasižymėjo sugebėjimu bendrauti su vietine žandarmerija „Garde d’Haiti“. Atstatydami tvarką jie suiminėdavo sukilėlių ir maištininkų, vadinamų „caco“, būrius. 1916 m. lapkritį jis susilaužė ranką ir buvo išsiųstas

į Ameriką gydytis ligoninėje, o po metų buvo paskirtas į tarnybą Kuboje.

1919 m. seržantas Wirkus grįžo į Haitį ir buvo paskirtas Arcahaie rajono komandieriumi. Kartu su žandarmerija patruliavo kaimuose, baudė žmones už vudu praktikavimą. 1920 m. kovo mėnesį Wirkus vienas buriniu laiveliu nuplaukė į La Gonave – norėjo susipažinti su vietinių žmonių gyvenimu. Gandai, kad ten siaučia ligos, kad baltam žmogui nesaugu, nepasitvirtino. Jūroje plaukiojo delfinai, žmonės ganė galvijus, tropikinė gamta buvo idiliškai rami.

Grįžus į Port-au-Prince, Wirkaus žinion buvo atiduoti kaliniai iš La Gonave, suimti dėl įstatymo, drau-



Haiti žemėlapis.

džiančio vudu praktikavimą, pažeidimo. Viena iš suimtųjų buvo apkūni senyva moteriškė Ti Meminne, kuri jam pasirodė neeilinė. Wirkus jos pasigailėjo ir rekomendavo teismui jos nebausti. Ti Meminne nusitebo sužinojusi, kad jos geradarijo vardas – Faustin, toks pat, kaip Haičio karaliaus, viešpatavusio prieš 70 metų. Susitikusi su Wirkum Ti Meminne nuoširdžiai padėjo jam už malonę, o atsiveikindama sušnabždėjo: „Mes vėl kada nors susitiksim“. Toji apkūni juoda moteris buvo Haičio karaliaus palikuonė.

Lemtingas vardas

1925 m. JAV marinų vadovybė ieškojo administratoriaus La Gonave salai, turinčioje 12 000 gyventojų. Pareigos buvo vadovauti 28 policininkams, surinkti mokesčius ir reformuoti žemės ūkį. Wirkus instinktyviai pats pasisiūlė administratoriaus pareigoms ir buvo paskirtas į La Gonave.

Wirkaus palydovai pastatė jam baraką. Reikėjo organizuoti ugniagesių grupę ir sveikatos apsaugos skyrių, plėsti infrastruktūrą, tiesti kelius. Jis mokė vietinius ūkininkauti, parūpino sėklų ir žemės ūkio įrankių. Pasiskelbęs salos administratoriumi, Wirkus nebausdavo smulkių nusikaltėlių pinigais bandomis – vietoj to versdavo juos dirbti. Sudarė salos sanitarijos būrius, suorganizavo šlavikus ir griovių kasikus. Įpratino gyventojus pamėgti švarą, laikytis hi-



Karalius Faustin I Soulouque, žuvęs 1859 m.

gienes ir vertinti tvarką. Wirkus turėjo revolverį, bet jis niekada nepanaudojo ginklo prieš savo pavaldinius. Jis gerai išmoko vietinę prancūzų-kreolų kalbą.

Wirkus įgijo gyventojų pasitikėjimą. Jie jį taip pamėgo, kad net priėmė į „Dvylikos Kongo“ draugiją, vudu kulto organizaciją, kuriai vadovavo karalienė Ti Meminne. Wirkus išgyveno vidinį konfliktą: kaip suderinti priesaiką JAV – uždarinėti nelegalias vudu šventyklas, ir patenkinti savo domėjimąsi haitiečių tradicijomis, norą daugiau sužinoti apie vudu ritualus? Jo nuomone, būtų neišmintinga uždrausti vudu praktikavimą liaudyje, jei toks praktikavimas neardo viešosios tvarkos. Retkarčiais apsilankydamas Port-au-Prince darbo reikalais, Wirkus marinams pasakodavo apie La Gonave karalienę, tačiau jie iš jo tik juokėsi.

1926 m. liepos 18 d., šeštadienį, karalienės Ti Meminne pasiuntiniai įteikė Wirkui kvietimą nedelsiant atvykti į jos valdas Grand Source kaime. Kiek nusėbęs Wirkus priėmė kvietimą ir po pietų išėjo ant arklio. Pakelėje rinkosi būriai šventiškai pasipuošusių žmonių. Tolumoje, brūzgynuose dundėjo būgnai, lyg skelbdami, jog įvyks kas nors nepaprasta, iškilminga. Priartėjus prie karalienės valdų, bananų

Meminne. Ji sėdėjo fotelyje basa, vilkėjo spalvingą mantiją, jos akys spindėjo žvakių šviesoje. Pakėlus medinį skeptrą tarė: „Esu be galo patenkinta tavo darbais, Faustina. Mes įsitikinę, kad gerasis Dievas tave atsiuntė mums kaip stebuklą“. Marinas apstulbo, tik dabar sužinojęs, kodėl jis buvo iškvieistas – jį vainikuos karaliumi, Faustin II. Karališkoji šeima buvo įsitikinusi, kad išsipildė pranašystė: karaliaus Faustin I dvasia sugrįžo į La Gonave, išsikūnijusi Faustino Wirkaus asmenyje!

Ti Meminne užmetė geltoną šilko skarą ant Wirkaus pečių ir pasodino jį į kėdę. Peržegnojo jį, ir, kalbėdama malda, uždėjo karūną, dekoruotą kolibrio plunksnomis ir gėlėmis. Mušant Kongo būgnams, palydovas apšlakstė Wirkaus rankas paaukoto gaidžio krauju. Keturi vyrai pakėlė karalių Faustina II su kėde ir tris kartus apnešė procesijoje aplink paviljoną. Choras giedojo specialiai sukurta giesmę „Karaliaus šauksmas“. Ekstazės pagauta minia šokinėjo su vėliavomis ir skandavo: „Vive le Roi Faustin! Karūnavimo iškilmės tęsiasi ir po vidurnakčio.

Wirkus 4 metus karaliavo La Gonave, jo privačią rezidenciją saugoję sargybiniai. Karaliavimo metu jis aplankė gimines Flint, Michigan, pripirko automobilį La Gonave gyventojams. Karalienei ir jos dukrai Julijai dovanavo suknelių ir batų. Tik 1930 m. Haiti prezidentas Louis Borno sužinojo apie karalių Faustina II, ir iš pavydo pasiskundė JAV marinų generolui Russell. Marinais patikino prezidentą, kad Wirkus tėra tik JAV seržantas ir negauna jokios karališkos algos. Vis dėlto Faustinas Wirkus buvo oficialiai atšauktas iš Haiti, nes „jo silpna sveikata reikalavo jį išsiųsti į Ameriką gydytis“.

Filmo verta istorija

Lietuvoje leistas laikraštis „Trimitas“ 1931 m. balandžio 9 d. rašė: „Lietuvis nuvirto nuo sosto – Karalius Wirkus kurį laiką šalį valdė išmintingai. Tačiau Haiti salų centralinė valdžia užprotestavusi ir pareikalavusi, kad Wirkus atsisakytų nuo sosto kaip svetimšalis. JAV pasiūlymu F. Wirkus paliko sostą ir išvyko į savo tėviškę darbo ieškoti. Faustinas Wirkus gimęs ir augęs Amerikoje ir kalbąs lietuviškai. O Estijos laikraštis „Lampaeval“ 1929 m. gegužės 11 d. paskelbė straipsnį apie Wirkų „Lebulate fantastiline karjaar“ (Džentelmeno fantastinė karjera). Haičio okupacija baigėsi 1934 metais. Pasirašius sutartį iš dalies reguliuoti Haičio finansinius reikalus, JAV ginkluotos pajėgos buvo atitrauktos. Wirkus su Taney Dudley parašė biografinę knygą „The White King of La Gonave“, išleistą Doubleday Co. 1931 metais. Išversta į prancūzų kalbą, knyga buvo išleista ir Paryžiuje. Grįžęs į JAV Wirkus apsigyveno Brooklyn, NY, dirbo akcijų pardavėju. Keliavo po Ameriką ir skaitė paskaitas apie savo nuotykius Haiityje. Hollywoode Wirkus susitiko su prodiuseriu Sol Lesser ir ryžosi sukurti pseudo-dokumentinį filmą

„Voodoo“. 1932 m. Wirkus grįžo į La Gonave filmuoti inscenizuotų vudu apeigų, dalyvaujant vietiniams kaimiečiams. Etnografinė prasme šis filmas mažai vertas, nes scenarijus neatitiko tikrovės ir Wirkaus patirties. 35 minučių trukmės filme pavaizduotos jaunų moterų krikšto apeigos upelyje. Iš plakato galima spėti, kad geltonplaukė balta moteris buvo pagrobta ir pririšta primityvių afrikiečių, šokančių aplink ją – tai tipiškas rasistinis požiūris to meto Amerikoje. Filmo premjera įvyko „Cameo“ teatre New Yorke. 1933 m. kovo 27 d. „New York Times“ apie filmą rašė: *When „Voodoo“ is describing the customs and mode*



Karalius Faustin Wirkus su karūna, 1926 m.

of life on La Gonave it is an authentic, if technically unskillful, travelogue. But when it strives for a synthetic thrill by dramatizing the pagan witchcraft, making Mr. Wirkus the bashful rescuer of a girl intended for the jungle deity, it is patently make-believe. („Kai ‘Voodoo’ vaizduoja La Gonave salos papročius ir gyvenimo būdą, filmas tikroviškas, nors techniškai ir netobulas turistinis veikalas. Bet kai stengiamasi žiūrovą dirbtinai šokiruoti siaubu, dramatinizuoju pagoniškus burtus, ir ponas Wirkus tampa herojumi, išgelbėjančiu mergaitę nuo paaukojimo džiunglių dievams, jis tampa fikcija.“) Deja, šis filmas nėra išlikęs Hollywoodo archyvuose. Bet YouTube galima pamatyti trumpą Faustino Wirkaus pasakojimą – „Haiti avant Duvalier, le Chemins de Memoire“ (pradedant nuo 15:30 min.).

1934 m. Wirkus vedė amerikietę Julia Fuller, jie susilaukė sūnaus Faustin. Antrojo pasaulinio karo metu jis vėl įsirašė į marinų rezervą, vadovavo JAV aviacijos daliniui Chapel Hill, NC. Wirkus bendradarbiavo marinų spaudoje. 1938 m. vasario mėn. „Liberty“ žurnalas išspausdino jo straipsnį „If America Intervenes in Haiti“.

Faustinas E. Wirkus, USMC, pakirstas vėžio ligos, mirė 1945 m. spalio 8 d. Karo laivyno ligoninėje New Yorke. 1945 m. lapkričio 30 d. „Draugas“ įdėjo nekrologą: „Mirė lietuvis, buvęs Haiti salos karalius“. Wirkus palaidotas Arlington National kapinėse Virginia valstijoje.

Keista, kad Faustino Wirkaus kilmę savinasi ne tik lenkai, bet ir estai. Lenkai klaidingai teigia, kad lietuvis gimė Lenkijoje. Dar nuostabiau, kad Wirkaus knyga „The White King of La Gonave“ yra išleista estų kalba, jos vertėjas tikina, jog Wirkus esąs estų kilmės.

Šaltiniai:

Kruzė, Jonas – „Lietuvis Faustinas Wirkus, La Gonave salos karalius“. Lietuva, Brooklyn. 1940 nr. 5
Rapšys, R. John – „Haiti: Tironų replėse, Amerikos marinų rankose, vūdū daktaro naguose“. „Draugas“, 2010 m. vasario 3 d.
Crumley, Beth L. – „From Breaker Boy to King“. For-titudine, 2014 no.1



„Voodoo“ filmo reklama.

paunksmėje matėsi keletas baltai tinkuotų trobų šiaudiniais stogais. Atvirame paviljone su brezentine pastoge jau buvo susirinkusi apie 400 žmonių minia. Devynios moterys baltomis suknelėmis pasitiko Wirkų, pririšo jo arkli, o jį patį palydėjo iš svečių trobelę. Pirmoji moteris liepė jam nusimaudyti vonioje ir pasirošti audiencijai pas karalienę.

Jau buvo sutemę, kai jį nuvedė pas karalienę Ti

PASAULIS

Parengė Vitalius Zaikauskas

Europa, JK ir JAV atgaivins santykius

Washingtonas (ELTA) – Vokietijos, Prancūzijos, Jungtinės Karalystės (JK) ir Jungtinių Valstijų užsienio reikalų ministrai pasikalbėjo pirmą kartą po JAV prezidento Joe Biden kadencijos pradžios ir sutarė atgaivinti transatlantinius santykius.

„Užsienio reikalų ministrai sutarė norintys atgaivinti tradiciškai artimą transatlantinę partnerystę ir ateityje kartu spręsti globalius iššūkius. Šis pirmas išsamus pokalbis tarp užsienio reikalų ministrų po prezidento Biden inauguracijos buvo pažymėtas pasitikėjimo ir konstruktyvumo atmosferos“, – sakoma Vokietijos Užsienio reikalų ministerijos pranešime.

Europos šalių užsienio reikalų ministrai ir JAV valstybės sekretorius Antony Blinken aptarė Irano branduolinį susitarimą, kuris beveik žlugo po to, kai 2018 m. iš jo JAV patraukė tuometinis prezidentas Donald Trump.

JAV Valstybės departamento atstovas Ned Price teigė, kad A. Blinken „pabrėžė JAV įsipareigojimą bendriems veiksams, skirtiems įveikti pasaulinius iššūkius“.

A. Blinken ir jo kolegos „patvirtino transatlantinių santykių svarbą sprendžiant saugumo, klimato, ekonomikos, sveikatos ir kitus iššūkius, su kuriais susiduria pasaulis“, – sakė N. Price.

D. Trump neturėtų gauti slaptų žvalgybos ataskaitų

Washingtonas (ELTA) – JAV prezidentas Joe Biden pareiškė, kad jo pirmtakas Donald Trump neturėtų gauti slaptų žvalgybos ataskaitų, kaip tai yra įprasta kadencijai baigusiems prezidentams.

„Manau, kad jam gauti žvalgybos ataskaitas nėra reikalo. Kokia nauda iš to, kad jam duosime žvalgybos ataskaitą? Kokią įtaką jis turi, išskyrus tai, kad jis gali paslėsti ir kažką atskleisti?“, – sakė J. Biden.

Naujasis prezidentas kalbėjo apie D. Trump „padriką elgesį, nesusijusį su sukilimu“ sausio 6 d. Buvęs JAV vadovas yra kaltinamas kurstęs savo šalininkus įsiveržti į Kongresą ir neleisti parlamentarams patvirtinti J. Biden pergalės rinkimuose.

Būdamas prezidentu D. Trump ne kartą sukėlė nerimą dėl to, kaip jis naudojo ar kartais nekreipė dėmesio į žvalgybą.

2017 m. gegužę jis esą susitikimo su Rusijos užsienio reikalų ministru ir ambasadoriumi pasidalijo slapta informacija. JAV žvalgybos teigimu, dėl to kilo grėsmė vienos iš JAV sąjungininkių operacijai.

D. Trump taip pat viešai abejojo JAV žvalgybos išvadomis, kad Rusija kišosi į 2016 m. prezidento rinkimus ir vykdė masinę kibernetinę ataką jo kadencijos pabaigoje.

JAV sugrįš į JT Žmogaus teisių tarybą

Ženeva (BNS) – Jungtinės Valstijos paskelbė, kad „atnaujins bendradarbiavimą“ su Jungtinių Tautų Žmogaus teisių taryba, praėjus beveik trejiems metams po to, kai buvusio JAV prezidento Donald Trump administracija išvedė šalį iš šios organizacijos.

„Džiaugiuosi galėdamas jums pranešti, kad šįryt JAV valstybės sekretorius Anthony Blinken praneš, jog Jungtinės Valstijos atnaujins bendradarbiavimą su Jungtinių Tautų Žmogaus teisių taryba“, – sakė JAV reikalų patikėtinis Ženevoje Mark Cassayre.



A. Blinken pranešė apie JAV sugrįžimą į JT Žmogaus teisių tarybą. Foreign Policy nuotr.

ES pasmerkė Rusijos diplomatiją

Briuselis (BNS) – Per Europos Sąjungos užsienio politikos vadovo Josep Borrell susitikimą su Rusijos užsienio reikalų ministru Lavrovu Borrell sužinojo, kad trys Europos diplomatai bus išsiųsti iš Rusijos“, – sakė atstovas Peter Stano.

Ministerija nurodė, kad diplomatams buvo pareikštas protestas dėl Švedijos ir Lenkijos generalinių konsulatų Sankt Peterburge ir Vokietijos ambasados Maskvoje diplomatinio darbuotojų dalyvavimo sausio 23-iają vykusiuose įkalinto Kremliaus kritiko Aleksejaus Navalno šalininkų protestuose.

Švedijos užsienio reikalų ministerijos raštiškame pareiškime priduriama, kad ministerija „pasilieka sau teisę į atitinkamą atsaką“.

Vokietijos kanclerė Angela Merkel pasmerkė Europos diplomatų išsiuntimą ir pavadino jį „nepagrįstu“.

Prie smerkiančiųjų Maskvos sprendimą prisidėjo ir Prancūzijos prezidentas Emmanuel Macron.

„Kalbant apie Navalno reikalą, aš griežčiausiais būdais smerkiu tai, kas vyko nuo pradžios iki pabaigos, nuo jo apnuodijimo... iki šios dienos Rusijos sprendimo išsiųsti Vokietijos, Lenkijos ir Švedijos diplomatus“, – sakė E. Macron.

Praeitą mėnesį A. Navalnas grįžo į Rusiją iš Vokietijos, kur gydėsi po rugpjūtį įvykdyto jo apnuodijimo sovietų mokslininkų sukurta nervus paralyžiuojančia medžiaga „Novičiok“.

A. Navalnas buvo sulaukęs vos atskridęs į vieną Maskvos oro uostą, o šis žingsnis daugelyje Rusijos miestų išprovokavo masines demonstracijas.

Po fiasko Maskvoje – galinga kritikos lavina Borrell

Europos Sąjungos užsienio politikos vadovas Josep Borrell sulaukė didžiulės kritikos lavinos už vizitą į Maskvą, kurį keletas bloko valstybių narių ragino atšaukti, bijodamos, kad Kremlius trijų dienų trukmės apsilankymą pakeips savo naudai.

J. Borrell kritikai, įskaitant buvusį Belgijos ministrą pirmininką Guy Verhofstadt ir Vakarų šalių diplomatus, tvirtina, jog per vasario 6 dieną surengtą bendrą spaudos konferenciją, kurioje dalyvavo ES užsienio politikos vadovas ir Rusijos užsienio reikalų ministras Sergejus Lavrovas, išsipildė jų didžiausios baimės.

Likus visai nedaug laiko iki spaudos konferencijos, Kremliaus pareigūnai pranešė nusprendę išsiųsti tris ES diplomatus (iš Vokietijos, Lenkijos ir Švedijos) už neva dalyvavimą nesankcionuotuose sausio 23-iosios protestuose, surengtuose Aleksejui Navalnui palaikyti.

Tikėtina, kad minėtojo sprendimo paviešinimo laikas buvo pasirinktas tyčia, siekiant pažeminti J. Borrell.

„Penktadienį po diskusijų surengta spaudos konferencija buvo puikybės ir nesėkmės pavyzdys, – parašė „Deutsche Welle“. „Kartais J. Borrell atrodė kaip prastai pasiruošęs ir į kampa išpaustas mokinukas. S. Lavrovas garšėja nepalenkiamumu derybų metu, šį kartą jam pavyko atimti iš J. Borrell politinį orumą.“

Kai kurios ES šalys darė spaudimą Briuseliui, reikalaujamos atšaukti kelionę, nuogaustadamos, kad pasirinktas netinkamas laikas ir kad vizitas apnuogins ES gebėjimą.

ES užsienio politikos vadovas kritikuojamas už tylėjimą, kai S. Lavrovas ES pavadino „nepatikima partnere“, Europos lyderius apkaltino melavus apie A. Navalną ir atmetė Vakarų išvadą, patvirtintą Vokietijos, Prancūzijos ir Švedijos laboratorijų bei Cheminio ginklo draudimo organizacijos, kad A. Navalnas buvo apnuodytas Sovietų Sąjungos eros kovine nervus paralyžiuojančia medžiaga.

„Tai tiesiog siaubinga, – parašė G. Verhofstadt, griežtai sukritikavęs J. Borrell dėl nepasiruošimo“, dėstė buvęs Belgijos premjeras.

ES užsienio politikos vadovas peikiamas ir už negebėjimą rimčiau paprieštarauti Kremliaus paskutinės akimirkos sprendimui iš šalies išsiųsti tris ES diplomatus.

„J. Borrelli reikia galvoti apie atsistatydinimą“, – pareiškė ES įstatymų leidėja ir buvusi Lietuvos krašto apsaugos ministrė Rasa Juknevičienė.

„J. Borrell užsitraukė gėdą nevykusi apsilankymu Maskvoje, – teigė buvęs Jungtinės Karalystės diplomatas David Clark.“

J. Borrell taip pat gyrė Rusijos vakciną nuo koronaviruso „Sputnik V“. „Noriu tiesiog pasveikinti Rusiją sėkmingai užbaigus šį projektą, – kalbėjo J. Borrell apie vakciną, kuri dar nėra patvirtinta ES mokslininkų. – Tai puiki naujiena visai žmonijai.“

J. Borrell sulaukė kritikos dėl savo elgesio per spaudos konferenciją su S. Lavrovu, nereagavo į S. Lavrovo pastabas, esą ES yra nepatikimas partneris.

„Rusija pažemino Borrell Maskvoje“, – skelbė dienraščio „EUobserver“ antraštė.

Estijos užsienio reikalų ministrė Eva-Maria Liimets pasmerkė J. Borrell vizitą Maskvoje.

Europos politikos analizės centro viceprezidentas Edward Lucas rašė, kad Europos chaotiška politika toliau džiugina Rusiją.

„Europos Sąjunga užsiėmusi savo stringančiu atsaku į pandemiją ir yra priversta raudonuoti po jos užsienio politikos vadovo Josep Borrell tragiško vizito Maskvoje. Verta prisiminti, kad ES triskart didesnė už Rusiją pagal gyventojų skaičių ir dešimteriopai – vertinant pagal BVP. Vis dėlto nepatyręs J. Borrell elgėsi veikiau kaip išmaldos prašytojas. Jis nuolankiai leido Rusijos melo meistriui Sergejui Lavrovui dominuoti bendroje spaudos konferencijoje, diktuoti jos eigą ir kartoti Kremliaus argumentus, pavyzdžiui, kad A. Navalno apnuodijimas buvo viešųjų ryšių triukas. Dar didesnio pažeminimo J. Borrell sulaukė, kai jam viešint Rusija išsiuntė tris ES šalių diplomatus“, – rašė E. Lucas.

„Nieko nepasiekta, nepasinaudota galimybėmis, reputacija supurtyta. Prarasti trys diplomatai“, – parašė Lietuvos užsienio reikalų ministras Gabrielius Landsbergis.

Prezidento Gitano Nausėdos vyriausioji patarėja Asta Skaisgirytė sako, kad po Europos Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai Josep Borrell vizito Maskvoje Europos valstybės pasijuto Kremliaus pažemintos.

„Vizitas ne tik neatnešė lauktų rezultatų, jis atnešė labai neigiamus rezultatus, kadangi būtent vizito metu Rusija liepė išvykti iš Rusijos trims ES diplomatams. Diplomatinė kalba kalbant, tai yra antausis, kuris vizito metu buvo pliaukštelėtas. Dėl to mes visi jaučiamės kažkiek pažeminti“, – teigė A. Skaisgirytė.

BNS, Delfi.lt.



J. Borrell buvo kaip į kampa išpaustas mokinukas – Rusija triumfuoja. Yahoo.nuotr.



Parengė Dainius Ruževičius

SPORTAS

„Super Bowl” – rekordinis gyvos legendos triumfas

Didžiausias JAV sporto renginys NFL „Super Bowl” vasario 7 d. padovanojo kvapą gniaužiantį spektaklį ir dar vieną amerikietiško futbolo superžvaigždės Tom Brady triumfą. 43-erį veteraną vedamas „Tampa Bay Buccaneers” nepaliko vilčių čempionų titulą gynusiems Kansas City „Chiefs” – 31:9

T Brady prieš šį sezoną sudrebino NFL pamatus, kai paliko savo ilgametį trenerį Bill Belichick ir New England „Patriots”, kuriam atstovavo net dvidešimt sezonų bei prisijungė prie Tampa Bay „Buccaneers”. Jau pirmąjį sezoną su naujuoju lyderiu Floridos komanda po 12 metų pertraukos sugrįžo į atkrintamąsias varžybas ir tai padarė su trenksmu. Vienuolika mačų iš šešiolikos reguliariajame sezone laimėję „piratai” kelyje į „Super Bowl” turėjo laimėti tris atkrintamųjų mačus išvykose, tačiau sėkmingai įveikė „Washington FC”, New Orleans „Saints” ir Green Bay „Packers” klubus bei žengė į išsvajotąjį finalą, kuris iš anksto buvo suplanuotas Tampoje.

Taigi, pirmą kartą „Super Bowl” istorijoje viena iš komandų žaidė namų aikštėje. Dėl COVID-19 šį kartą į renginį buvo parduoti tik 25 tūkst. bilietų, nors įprastai Tamos Raymond James stadionas talpina iki 74 tūkst. žiūrovų. T. Brady tai buvo istorinis dešim-

tasis „Super Bowl” turnyras ir septyniuose iš jų veteranas triumfavo. Pagal čempionų žiedų skaičių jis yra lygos rekordininkas ir jau dviem lenkia Charles Haley, kuris nugalėtoju tapo penkis kartus.



T. Brady tai buvo istorinis dešimtas „Super Bowl” ir septyniuose iš jų veteranas triumfavo. Pagal čempionų žiedų skaičių jis yra lygos rekordininkas. Penktą kartą T. Brady išrinktas finalo MVP.

Kansas City „Chiefs” komanda gynė prieš metus iškovotą titulą ir į „Super Bowl” atvyko kaip favoritė. Reguliariajame sezone Kansas City komanda laimėjo 14 akistatų ir pagal šį rodiklį pirmavo visoje NFL. Ko-

mandos lyderis Patrick Mahomes yra laikomas ryškiausia šiuo metu lygos žvaigžde ir T. Brady įpėdiniu, tačiau sekmadienį 25-erių įžaidėjas liko visiškame legendos šešėlyje.

1974 metais įkurta „Buccaneers”

Kitais metais „Super Bowl” vyks Inglewood SoFi stadione, Kalifornijoje, kur savo namų rungtynes žaidžia Los Angeles komandos „Rams” ir „Chargers”.

Legendinė JAV komanda pakeitė pavadinimą

MLB rungtyniaujantis vienas seniausių JAV beisbolo klubų Cleveland „Indians” pakeitė pavadinimą. Klubo vadovybė galiausiai nusprendė atsakyti bet kokių sąsajų su seniausiais Šiaurės Amerikos gyventojais indėnais.

Pastaruoju metu ne vienas JAV profesionalaus sporto klubas kaltintas rasistiniu požiūriu į indėnus. Pavyzdžiui, prieš metus NFL amerikietiško futbolo klubo iš Washingtono vadovybė po visuomenės spaudimo galiausiai pakeitė pavadinimą iš „Redskins” į „Washington Football Team”. Clevelando komanda „Indians” tokį pavadinimą turėjo nuo pat 1905-ųjų. Klubo logotipe naudotas šaržuotas indėnų vadas Wahoo. „Indians” 1948-aisiais yra tapusi MLB čempione.

JAV profesionaliame sporte dar lieka nemažai klubų, kurių pavadinimuose galima išvystyti tiesioginių sąsajų su indėnais – beisbolo komanda „Atlanta Braves”, NFL ekipa Kansas „City Chiefs” ar NHL ledo ritulio komanda Chicago „Blackhawks”.

NBA „Visų žvaigždžių” rinkimuose D. Sabonis patenka į dešimtuką

NBA paskelbė pirmuosius tarpinius „Visų žvaigždžių” rungtynių rezultatus, kurie turėtų džiuginti mūsų šalies krepšinio sirgalius – gali būti, kad ir vėl šventėje turėsime Lietuvos atstovą.

Rinkimuose savo balsą galima atiduoti ir už Indiana „Pacers” aukštaūgį Domantą Sabonį bei Memphis „Grizzlies” vidurio puolėją Joną Valančiūną. Balsavimas tęsis iki vasario 17 dienos.

„Pacers” ekipos vidurio puolėjas Domantas Sabonis, surinkęs 186 275 balsus, tarp Rytų konferencijos puolėjų yra 7-oje pozicijoje ir atsilieka nuo Kevin Durant, Giannio Antetokounmpo, Joel Embiid, Jayson Tatum, Jimmy Butler bei Bam Adebayo.

Domantas per mačą šiame sezone įmeta vidutiniškai po 24,4 taško, atkovoja 14,3 kamuolio, atlieka 6,8 rezultatyvaus perdavimo ir yra neabejotinas „Pacers” lyderis.

Praėjusiam sezone D. Sabonis pateko į „Visų žvaigždžių” rungtynes.

Savo ruožtu „Grizzlies” klubo aukštaūgis Jonas Valančiūnas į pirmą Vakarų konferencijos puolėjų dešimtuką kol kas nepatenka. J. Valančiūnas per mačą renka po 14,4 taško, atkovoja po 10,4 kamuolio ir atlieka 1,8 rezultatyvaus perdavimo.

Sirgaliai balsus gali atiduoti oficialioje NBA svetainėje (nba.com), specialioje mobiliojoje programėlėje arba socialiniame tinkle „Twitter”.

Šiame NBA „Visų žvaigždžių” savaitgalis turėjo kaip tik vykti Indianoje, bet dėl koronaviruso pandemijos buvo nukeltas, o paliktos tik „Visų žvaigždžių” rungtynės, kurios numatytos kovo 7 dieną Atlantos „State Farm” arenoje.

Naujas NBA karjeros rezultatyvumo rekordas

Skaudžią nesėkmę NBA pirmenybėse patyrė Indianos „Pacers” krepšininkai. Antras rungtynes per dvi paras žaidusi Indianapoliso komanda svečiuose rezultatu 110:130 neprilygo pastarųjų dvių sezonų reguliariųjų sezonų nugalėtojams Milwaukee „Bucks”.

Vieninteliu „Pacers” vilties spinduliu trečiame kėlinuke tapo D. Sabonis. Aukštaūgis pelnė 15 iš 21 komandos per visą ketvirtį surinktų taškų, tačiau jo pastangų išlaikyti intrigai nepakako.

Kėliniui pasibaigus, ant suolo sėdęs ir daugiau nuo jo nebeapkilęs Sabas savo pasirodymą užbaigė, užfiksavęs naują savo NBA karjeros rezultatyvumo rekordą. Per vos 31 sužaistą minutę Domas surinko 33 taškus (11/20 dvit., 3/5 trit., 2/2 baud.), 12 atkovotų kamuolių, 6 rezultatyvius perdavimus bei po dvi klaidas ir asmenines pradžangas.

Nesėkmę patyręs Indianos klubas Rytų konferencijos turnyro lentelėje ir toliau užima penktą vietą.

D. Sabonio sužadėtinė jau matuojasi vestuvinę suknelę

Už Atlanto Lietuvą garsinantis krepšininkas Domantas Sabonis ir jo sužadėtinė Shashana Rosen – tikra svajonių pora. Būsimi vyras ir žmona savo socialiniuose tinkluose dalijasi ne tik bendromis romantiškais nuotraukomis, bet ir poelgiais. Neseniai krepšininkas savo mylimąjį nustebe mielu gestu, kuris turėjo ištirpdyti ne vieno sekėjo širdį.

Praėjusiais metais savo mylimajai pasipiršęs D. Sabonis vis dažniau pasidalina akimirkomis iš savo asmeninio gyvenimo. Skolinga nelieka ir Shashana, kuri taip pat neslepia savo stiprių jausmų.

Artėjant tuoktuvų datai, pora ėmė po truputį ruošti vestuvėms. Shashana su tūkstančiais sekėjų „Instagram” dalijosi ypatinga diena – ji išsiruošė rinktis vestuvinės suknelės. Krepšininko mylimoji net pajukavo, kad kiekviena nuotaka tam turi tikrą profesionalią kompanionę – savo mamą.

Nuėjusiuoju metu, kai jo mylimajai tai reikšminga akimirka, lietuvių sportininkas savo būsimoji žmona nustebe staigmena. Shashana socialiniuose tinkluose pasidalino paliktu jautriu rašteliu gėlių fone ir neslėpė susijaudinimo. „Tikiuosi, kad turėjai pačią geriausią dieną, pirkdama suknelę! Negaliu sulaukti, kai pamatysiu tave su ja. Myliu tave”, – ši romantiška D. Sabonio žinutė neabejotinai sužadino ne tik pa-



D. Sabonis savo būsimoji žmona nustebe staigmena.

čia Shashaną, bet ir jos sekėjus.

Apie sužadėtuves pora pranešė praėjusių metų rugsėjo pradžioje. Žinią apie „supančiuotą” svajonių jaunikų socialiniuose tinkluose pirmiausiai paskelbė pati D. Sabonio mylimoji. Kiek vėliau sužadėtuvių akimirkomis pasidalino ir D. Sabonis, garsus krepšininkas teigė esantis laimingiausias žmogus pasaulyje.

Anksčiau Sh. Rosen buvo „Lakers” komandos šokėja, šiuo metu ji yra įkūrusi šokių mokyklą. Lietuvis su mylimąja šiuo metu gyvena Los Angeles.

MANO KELIAS – 10



Diepholze gimnazijoje. Autorius – viršutinėje eilėje, viduryje.

Asmeninio albumo nuotraukos

JUOZAS GAILA

Tęsinys. Pradžia sausio 9 d. laidoje

Dievulis nubaudė

Stovyklos centre buvo pagrindinis pastatas su sale ir keliais erdviais kambariais. Vienas buvo skirtas skautams, kur įsikūrė skautų Būklas, o kitame įsikūrė ateitininkų Ramovė. Skautai skaičiumi buvo gausesni, bet ir at-kų kuopoje buvo daugiau kaip šimtas. Į kuopos pirmininkus kandidatavo Sigitas Bobelis, taip pat buvau prikalbintas kandidatuoti ir aš. Mėgo mane gimnazijos mokytojas Laniauskas ir „neoficialiai“ agitavo balsuoti už mane. Laimėjau. Negana to, kažkaip buvau įprašytas padovauti ir gimnazijos sporto būreliui. Mokytojas Laniauskas nusivedė mane į Diepholz miestelį, į kanceliarijos reikmenų parduotuvę ir pripirko vokų ir popieriaus susirašinėjimams, knygą protokolams, užsakė antspaudą (štapą), ir viską už savus pinigus.

Pora mano klasiokų iš galiorkos ketverto emigravo į Kanadą, bet susidarė naujas ketvertas. Be Arno (Antano) Bobelio ir manęs prisidėjo Jasius (Jonas) Šoliūnas ir Vytkis (Vytautas) Leveckis. Šis mūsų ketvertas klasės galiorkoje tapo visos gimnazijos varikliu. Ideologiškai buvome suskilę: Bobelis darbovosi su skautais, aš su ateitininkais ir sportininkais. Šoliūnas taip pat buvo ateitininkas ir tik Leveckis, geriausias ne tik gimnazijos, bet ir stovyklos krepšininkas, nesidomėjo organizacijomis. Mus visus jungė sportas, na, ir įvairiausios išdaigos gimnazijoje, kurios gimdavo mūsų „galiorkoje“. Jono ir Vlodo „Grigo“ Šoliūnų žinioje buvo vienintelis krepšinio kamuolys stovykloje (gautas iš Amerikos ateitininkams), taigi laukdavome Jono ar Vlodo, kad galėtume žaisti krepšinį. Žaisdami stengėmės nesupykinti Jono, kad pasiėmęs kamuolį neišeitų iš aikštės. Dažnai susirinkę laukdavome jo su kamuoliu. Vienos Jono kojos pėda buvo nenormaliai išsivysčiusi, jis primindavo ne padu, bet pėdos šonu, taigi eidamas šlubčiodavo. Kad bato šono nenudevėjus, jis prie bato šono pritvirtindavo skardos gabalą, kuris keldavo siaubą žaidžiantiems kartu su juo. Nusidėvėjusi skarda būdavo kaip tarka, ir besivaržant dėl kamuolio krepšinio aikštėje, Jonas nevienam nutarkuodavo blauzdą. Kai Jonas išgirdavo kokią pašaipą dėl savo kojos, tuoj pasiūlydavo pasirinkti penkis sportus,

įskaitant ir kliūtinį bėgimą, ir pažiūrėti, kas išeis laimėtoju. Kiek pamenu, laimėtojų prieš jį neatsirasdavo. Iš tikro Jonas buvo geras sportininkas. Su broliu Vladu buvo geriausi stovyklos stalo tenisininkai, o Jonas, nors ir su negalia, gerai žaidė ir krepšinį, ir tinklinį.

Tuoj įsitaisėme krepšinio ir tinklinio aikštės lauke ir net apdaužytame angare, po išlikusiu sveiku stogu. Vakarais praleisdavom prie teniso stalo ir šachmatų lentos. Susisiekdavome su kitomis DP stovyklomis anglų zonoje. Nuvykę į Oldenburgo DP stovyklą viską laimėjome, o išgirdę, kad Greveno DP stovykloje lietuviai negali laimėti tinklinyje prieš latvius, nutarėme vykti ten. Kaip ir visada, traukinio bilietus sukrapštė Vytautas Vygantas, tuo laiku studijavęs Pinnebergo universitete. Laimėjome prieš latvius, na, ir užbaliavome. Greveniškiai nugirdė mus

ir apnakvydino. Kitą dieną Vygantas išbarė už girtuokliavimą ir prižadėjo daugiau tokių kelionių neruošti. Grįžome sekmadienio vidurnaktį. Pamokos nepadarytos ir buvome veik tikri, kad šauks prie lentos atsakinėti. Neatsimenu, kas pasiūlė, kad praverstų skelbimas, jog pamokų nebus. Juokais panašių popiergalių atsirasdavo, bet čia buvo rimtas dalykas. O kad būtų dalykas rimtas, reikėjo rašyti rašomąja mašinėle. O mašinėle buvo viena, tik komiteto raštinėje. Vieno iš mūsų tėvas buvo butininkas, taip atsirado raktas. Atsirakinome ir prasidėjo rašymas. Rašėjas suklydo, įsidėjo kitą lapą ir vėl suklydo. Netekęs kantybės perėmiau rašymą aš. Dviem pirštais baksnodamas parašiau: „Šiandieną dėl IRO komisijos atvykimo pamokų nebus“. Pasirašė: Gimnazijos direktorius Pranas Šileika. Jis visada pasirašydavo raudonu rašalu, tai Leveckis surado raštinėje raudono rašalo ir puikiai nukopijavo direktoriaus parašą. Skelbimą priklijavome ant gimnazijos durų.

Trumpai pamigę pora mūsų susimetė pas vieną draugą, kurio kambarys buvo pastate prieš gimnaziją. Žiūrėm ateina pirmaklasiai ir perskaitė skelbimą šokinėdami dingsta. Pagaliau pasirodė mokytojai: vienas, kitas, bet stoviniuoja ant laiptelių. Ateina jų ir daugiau. Pasirodė ir direktorius. Skaito. Užsideda akinius, nusiima juos. Pagaliau pamatom, kad mosteli ranka, ir visi mokytojai išsiskirsto. Pavakary išgirdome, kad skelbimas buvo netikras ir perduotas stovyklos policijos tyrimui. Buvo gandai, kad policija įtarė Krygerį, pernai baigusį gimnaziją ir dirbantį komiteto raštinėje. Jo motina buvo vokiečių kalbos mokytoja, negailėstingai rašanti mums dvejetus, nebodama, kad klasėje dalis mokinių buvo repatriantų vaikai, geriau kalbantys ir rašantys vokiškai nei lietuviškai. Anie gaudavo penketus, o mes dvejetus. Tardymai neapkaltino jos sūnaus, kaltų nerado, o mes per daug neatgailavome už tą šunybę, tačiau, galvoju, kad vis dėlto mane Dievulis už tai nubaudė.

Mano klasė buvo antrame aukšte, ir iš jos buvo aukštos durys su stiklu į balkoną. Suskambėjus ilgajai pertraukai panorau atidaryti duris į balkoną gauti šviežio oro. Beatidarant duris jų viršuje esantis stiklas iškrito ir tvojo man į galvą, tiesiog nuskalpuodamas. Nesukritau, bet pasileidau bėgti į stovyklos ambulatoriją, esančią tolokai. Šalia manęs bėgo Leveckis ir dar pora klasiokų, vėliau sakę, kad vos galėjo spėti bėgti su manim. Bėgdamas dėją nosinę ant galvos, vis grėždamas kraują. Ambulatoriją pasiekiau permirkęs krauju. Sąmonės nepraradau, bet neatmenu, ką man darė. Po raminančių vaistų buvau nuvežtas į palatą. Gulėjau atsuktas į sieną ir išgirdau tylų moters balsą, kažkam sakantį, kad daktaras sakęs išgyvens, bet kaip... Išgirdęs tai, mintyse deklamavau eilėraščius, bandžiau sužinoti, ar atminsiu Pietų Amerikos valstybių sostines, klasiokų vardus. Tik kiek pajudėjus, galvą tartum kas peiliais raižė.

Visą savaitę praleidau ambulatorijos palatos lovoje. Be manęs su plaučių uždegimu gulėjo vienas gimnazistas ir pagyvenęs vyras. Jis prieš karą buvo



Gimnazijos tinklinio aikštėje. Juozas Gaila – dešinėje.

grįžęs iš Amerikos ir nespėjęs grįžti atgal. Apšvietė jis mus, gimnazistus, apie gyvenimą Amerikoje, jei mes ten pateksime. Sužinojome apie sunkų darbą Amerikos fabrikuose, apie vulgarias amerikietes, ten dirbančias, išsidažusias, cigarečių iš burnos neištraukiančias per pietų pertraukas. Neįsivaizdavau savęs Amerikoje ir niekad negalvojau, kur ir ką dirbsiu, bet mane baugino mintis, kaip ir kur mano tėvai su ne taip seniai gimusia sese įsikurs.

Išgarsėjome visoje stovykloje

Diepholz stovykla labai skyrėsi nuo Gross Hesepe durpynuose. Ši stovykla buvo visai netoli labai gražaus istorinio Diepholz miestelio. Kai sukrapštydavome vieną kitą markę, nueidavome ten į kiną. Nebenorėjome kaubojiškų filmų ir laukdavome anglišku, įkalbėtų vokiškai. Labai mėgomė aktorius: filme „A place of Ones Own“ su Margaret Lockwood ir James Mason, „Caravan“ su Jean Kent ir Stewart Granger. O pačioje stovykloje iš Stade stovyklos atvykęs Mykolas Liuberskis atsigabeno ir savo ten įkurtą „Aušrinės“ chorą. Neužteko choro, įkūrė jis ir vyrų kvartetą, kuris su vokiškais šlageriais užburdavo mūsų merginas. Per pertraukas jos niūniuodavo „Aguona“, „Miegok, angelėli“, „Rozės“ ir kitus. Niūniuodavom ir mes, bernai.

Šioje gimnazijoje buvo žymiai daugiau mokinių, atsirado ir naujų mokytojų, atkeltų iš kitų stovyklų. Kai kuriems tuoj prilipdėme pravardes. Paišybos mokytoją pravadinom „Ornamentėliu“, kitas tapo „Smičium“; turintis priežodį „iš tikrųjų šis“ pravadintas „Ištikrūšiu“; P. Vedeika pasiliko gimnazijos inspektorium su pravarde „Piotra su lazda“. Matematikos mokytoja liko Halina Montvilienė, taip pat ji buvo klasės globėja. Savo dėstomą dalyką ji žinojo, bet be priekaištų ir be pasigailėjimo dalino dvejetus. Kad nenusirašintume, ji parinkdavo tris grupes uždavinių, iš anksto įrašydama juos į mūsų sąsiuvinius sprendimui. Suoluose sėdėdavom po keturis, tai sėdintys kraštuose gaudavo pirmos grupės uždavinius, sėdintys vidury – antros ir trečios. Nusirašyti nuo kaimynų nebuvo įmanoma. Bet, o tas „bet“ buvo, kad ji iš anksto pakviesdavo tuos pačius tris mokinius įrašyti uždavinius į visų sąsiuvinius. Ji buvo skautė, aiškiai nemėgo ateitininkų, tai kviesdavo skautus: Dalią Pyragiūtę, Arną Bobelį ir Adą Polikaitę, nors ši buvo ir ateitininkė, ir skautė.

Buvo įprasta, kad aukštesnės klasės paruoštų kokią nors programą scenai. Mūsų klasės globėja kreipėsi į geriausius klasės mokinius, ir šie pažadėjo išeiti su pasirodymu. Prasidėjo klasiokų savitarpio ginčai, ir nesutarimai baigėsi sutarimu, kad neruošime. Išgirdusi tai globėja rimtai supyko. Būk ji pasigyrusi kolegėms, kad jos klasė išeis su įdomia programa, jau užsakyta salė su scena. Ji taps pajukos objektu, o prižadėjusiems ir neištesėjusiems sumažins pažymius už elgesį. Mūsų galiorka nebuvo prižadė-

jusi, bet nutarėme patys ruošti. Ėjau pas tuometinį mokyt. Praną Zaranką ir tiesiog maldavau, kad ką nors sugalvotų mums. Gross Hesepe stovykloje jis buvo vaidinimų ruošėjas. Daugeliu atvejų jis ir kurdavo, ir pats vaidindavo. Dekoracijas scenai piešdavo labai malonus dailininkas, vienintelis estas mūsų stovykloje. Žiūrovų salėje niekada netrukėdavo. Zaranka mūsų galiorkos ketvertuką paruošė imituoti visų mėgstamą kvartetą, kuriame jis pats dainavo. Parašė kupletus kiekvienam mūsų atskirai. Ir taip Arnas Bobelis, Vytis Leveckis, Jasius Šoliūnas ir aš išėjome į sceną. Kraipėmės scenoje, dainavome, deklamavome, juokindami pilnutėlę salę. Išgarsėjome vi-

velė „Namukas“. Joje buvo šiek tiek erotikos, o autorius Jurgis Jankus buvo naujas mūsų lietuvių kalbos mokytojas, kuris neraišė man trejukių su geležinkeliu, kaip kiti buvę mokytojai. Ir taip bevartydamas knygas parodoje, pastebėjau, kad prie vieno staliuko keli mano kuopos jauni ateitininkai tiesiog prilipę prie vienos knygos. Priėjau prie jų, jie prunkšdami pasitraukė, o aš pradėjau vartyti tą knygą. Niekad nežinojau, kad mūsų kaime buvo tiek blevyzų, nešvankumų ir daugiausia apie seksą ir žydus. Gal švelniausi buvo vienos dainos žodžiai: „Ant kelmelio sėdėjau, pautelius rankoj turėjau, o jūs pauteliai kankolėliai mano, jei aš jūsų neturė-



Gimnazistai. Autorius – viršutinėje eilėje, antras iš k.

soje stovykloje, klasės globėja buvo labai patenkinta, ypač kad kupletais neužgavome mokytojų. Ir visa tai Zarankos dėka.

Vieną savaitgalį stovykloje vyko etnografinė paroda, ir stebėtina, kad buvo rodoma gana daug tautosakos knygų. Mano tėvai išvažiuodami net būtiniausių rūbų nepasiėmė, o kiti pasiėmė ir knygas, kaip brangiausią turtą. Mylėjau ir aš knygas, Lietuvoje namuose jų neturėjau, nešdavau iš bibliotekos, bet stovyklose pradėjau jas pirkti. Iš tikro ne tik knygas, bet ir žurnalus. Vokiškos markės buvo veik bevertės, spauda už markes buvo pigi, tai gavęs iš tėvo vieną kitą markę, užsisakydavau žurnalus: „Skautų aidą“, „Ateitį“, „Žingsnius“, „Aidus“. Ypač ne tik aš, bet ir klasiokai mėgomė „Aidus“ ir jų laukdavome, nes atkarpomis eidavo Jurgio Jankaus no-

čiau, mane mergos nemylėtu...“ Vėliau mokytojai tą knygą nuo staliuko pašalino.

Emigracija pradėjo retinti mūsų gretas. Mes, ateitininkai, vis stengdavomės nuvažiuoti į suvažiavimus kitose zonose. Dar Gross Hesepe stovykloje gyvendami Vyganto iniciatyva vykome į pirmą Moksleivių ateitininkų sąjungos stovyklą Obere Kalle – Alpių kalnuose. Naudingos buvo Vardžio paskaitos, mokėmės vesti susirinkimus, organizuoti veiklą, reikštis visuomenėje. Nemažas mūsų būrys 1947 m. vykome į Ateitininkų Reino konferenciją, kurioje dalyvavo daugiau kaip 700 at-kų, plaukę laivu Reino upe 3 paras. Žavėjo mane pasakiškos pilaitės Reino upės pakrantėse, o Antano Maceinos, Juozo Girniaus paskaitos tiesiog vertė susimąstyti ir pasirinkti savo ateities gyvenimo gaires. 1949 m. rugpjūčio pabaigoje jau iš Diepholz stovyklos vykome į savaitės kursus į Kressbronn prie Bodensee. Pavakary stovėdavau ant ežero kranto, su pavydu žvelgdamas į aną krantą, kur buvo Šveicarija. Bandžiau įsivaizduoti, kaip jautėsi ten gyvenantys šveicarai, ypač vokiečių kilmės, girdėdami sprogstančias bombas, žūstančius jų kilmės žmones kažkur toli toli.

Kartą besiruošiant grįžti iš vienos at-kų stovyklos, klierikas Juozas Šeškevičius, vadinamas dėde Juozu, pasiūlė man ir mano draugui Algiiui Vossliui pasilikti dienai kitai pas jį. Šeškevičius buvo visų labai mėgstamas, jis tvarkė ateitininkijos socialinius reikalus, skirstydamas gautą šalpą iš užsienio ateitininkų kuopoms Vokietijoje. Mūsų kuopai jis man įteikė 10 dol., už kuriuos turėjau pasirašyti. Jis buvo bebaigias seminariją, turėjo erdvų kambarį, kuriame visi trys nakčiai tilpome. Kitą dieną bevaikščiojant po miestą pamačiau vitrinėje baltą tinklinio sviedinį ir negalėjau atsitraukti. Mes neturėjome tikro tinklinio sviedinio, žaisdavome sunkiu futbolo kamuoliu, nuo kurio sutindavo pirštai. Pradėjau derėtis su pardavėju. Jau veik bevertės buvusios reichsmarkės buvo pakeistos į deutchmarkes, kurių aš neturėjau. Išsitraukiau vieną iš gautų dviejų penkinių ir pasiūliau už sviedinį. Pardavėjas nulėkė pas savininką ir šis sutiko. Grįžom į Diepholz stovyklą su naujutėliu sviediniu. Nepasisekė mums su juo. Vyganto vedama iš Pinnebergo universiteto atvyko studentų tinklinio rinktinė. Ir prapylėm jai.



Krepšinio komanda. J. Gaila – kairėje.

Bus daugiau

SVEIKATA

Veido oda po kauke: kaip ją apsaugoti?

GYD. ONA RADZEVIČIENĖ

Kaip jau rašėme ankstesniame numeryje („Draugas“, 2021 m. vasario 4 d.), mūsų odą vargina koronaviruso pandemijos įtampa. Tačiau odai kenkia ne vien įtampa, bet ir nuolatinis kaukių nešiojimas. Nors kaukės apsaugo mus ir kitus asmenis nuo virusų, bet daugelis skundžiasi veido odos būklės pablogėjimu. Specialistų teigimu, kaukių dėvėjimas ir jo sukelti padariniai jau turi savo pavadinimą – *Maskne* (*mask* ir *acnes*).

Kas yra *Maskne*?

Tai odos būklės pavadinimas, skirtas apibendrinti bėrimus, atsirandančius nuo ilgo buvimo su kauke. Jie atsiranda dėl tarp kaukės ir veido odos susidariusios šiltos ir drėgnos terpės, kurioje sparčiai dauginasi bakterijos. Dermatologai pabrėžia, kad situacija dar labiau pablogėja tuomet, kai veidas dengiamas ne tik kauke, bet ir makiažo sluoksniu.

Kokias kaukes rinktis?

Ideali kaukė sulauko kvėpavimo takų lašelius, išsiskiriančius kosint ar čiaudint – pirminį koronaviruso perdavimo būdą – kartu su aerozoliu, kuris išsiskiria kalbant ar kvėpuojant. Viena iš geriausiai filtruojančių orą yra N95 kaukė, kuri sumažina užsikrėtimo riziką net 95 proc. Gerą apsaugą užtikrina ir medicininės kaukės, kurios efektyviau blokuoja viruso turinčius aerozoliuos nei namuose pagamintos medžiaginės veido kaukės.

Mokslininkai iš Jungtinės Karalystės po neseniai atlikto tyrimo pabrėžė, kad „hibridinės“ kaukės, kurios pagamintos iš aukščiausios kokybės medvilnės ir kitos medžiagos, tokios, kaip šilkas, šifonas, flanelė, išfiltruoja daugiau nei 80 proc. mažų dalelių (mažesnių nei 300 nanometrų dydžio) ir daugiau nei 90 proc. didesnių dalelių (didesnių nei 300 nanometrų dydžio). Tyrejai spėja, kad šie deriniai galėtų netgi efektyviau filtruoti mažesnes daleles nei 95N kaukė, nors jie nebūtinai būtų geresnis pasirinkimas filtruojant didesnes daleles.

Kaukes patariama rinktis pagal tai, kokia yra veido būklė ir kaip ilgai jos bus nešiojamos. Odos būklei turi įtakos asmens mikrobiomos, vidaus balansas, hormoninis fonas. Norint išvengti odos pakenkimų, nešiojant kaukes, svarbu laikytis specialistų patarimų.

Tinkamas apsauginių veido priemonių naudojimas ir priežiūra

Specialistų teigimu, naudojant apsaugines veido priemones, svarbu įvertinti odos tipą: ar oda yra linkusi į riebumą, ar yra sausa. Nuo to priklauso ir jos priežiūra.



Riebią odą turintiems asmenims dažniau pasireiškia *masknė*. Tokios odos poros linkusios kimštis, o nuolatinis apsauginės kaukės dėvėjimas neleidžia odai kvėpuoti bei dar labiau riebinama. Nešiojama kaukė sugeria nemažai sebumo ir tampa dar geresne terpe kauptis bakterijoms. Odoje gali atsirasti maži balti ar raudoni spuogeliai ar net skausmingi giluminiai spuogai. Šie pakitimai dažniausiai pasitaiko tiems asmenims, kurie jau anksčiau yra turėję odos problemų.

Kiekvieno tipo odą ryte ir vakare reikia kruopščiai prausti. Jei oda riebi, išberta spuogų, bet nėra sudirginta, siūloma rytais naudoti salicilo rūgštį, benzilo peroksidą ar arbatmedžio aliejų. Riebios odos priežiūrai pravartu naudoti riebiai odai skirtus prausiklius bei valomuosius gelius. Jei oda sudirginta ir jautri – tuomet patartina rinktis švelnesnius ir lengvesnes konsistencijos drėkinamuosius kremus. Visus aliejus ir serumus siūloma naudoti vakare.

Šiuo laikotarpiu siūloma nenaudoti makiažo, reguliariai keisti kaukes. Naudojant daugkartines kaukes, rinktis grynos medvilnės, kuri leis odai kvėpuoti ir apsaugos nuo drėgmės kaupimosi. Veidą stengtis prausti kuo dažniau ir, prieš užsidedant kaukę ir ją nusiėmus, tepti drėkinamuoju geliu. Taip sumažės spuogų atsiradimas ir oda po kauke mažiau riebaluos. Nešiojant kaukes svarbu naudoti kuo mažiau odos poras užkemšančių produktų.

Sausa oda yra tokia odos būklė, kuomet viršutiniame odos sluoksnyje – epidermyje – trūksta drėgmės. Tokio tipo oda, nešiojant kaukes, pradeda šerpetoti, parausta, tampa dirgli ir jautri. Sausos odos priežiūrai vienas iš svarbiausių momentų – nuolatinis odos drėkinimas. Odą siūloma palepinti serumais bei drėkinančiomis veido kaukėmis. Patariama rinktis kuo švelnesnes priemones ir stengtis atstatyti apsauginį odos sluoksnį. Geriausios drėkinamos priemonės yra tos, kurios turi savo sudėtyje *Ceramides*, *Dimethicone* ir *Hyaluronic acid*. Sausai odai siūloma naudoti drėkinančius kremus, o turint mišrią odą – drėkinančius losjonus. Šios priemonės tarsi uždeda ant odos papildomą sluoksnį, ir ji tampa mažiau pažeidžiama.

Turintiems sausą odą pravartu pasirinkti kuo švelnesnio audinio kau-

kes, o dar būtų geriau naudoti medicininės kaukes ir kaip įmanoma dažniau jas keisti. Taip pat nepamiršti gerti daug skysčių.

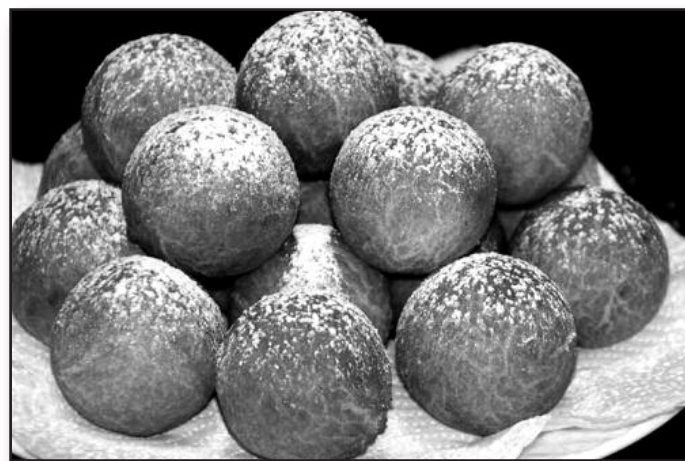
Nešiojant kaukes svarbu pasirinkti ir **lūpų** priežiūrą. Dažna kaukių nešiojimo problema – sausos ir sušildusios lūpos. Specialistų teigimu, geriausia priemonė lūpų apsaugai – vazelinai. Siūloma patepti lūpas nusi-prausus, prieš užsidedant kaukę, o taip pat einant miegoti.

Odos gydytojai pataria:

- Vengti naudoti naujus odos priežiūros produktus.
 - Nenaudoti cheminio odos šveitimo.
 - Vengti retinolio preparatų. Pastoviai juos naudojant – mažinti jų kiekį ir naudoti tik nakčiai.
 - Jei kaukė nutrina nosies, skruostų ar už ausų odą – siūloma naudoti cinko oksidą.
 - Ilgai kaukes nešiojant patariama kas 2–3 val. bent 5 minutėms jas nušiuoti.
 - Naudoti tik ypatingai švarias kaukes. Naujas kaukes būtina išskalbti ir gausiai išskalauti.
- Nors kaukių nešiojimas kartais sukelia nemalonių odos pojūčių, bet jos vaidina gyvybiškai svarbų vaidmenį, mažinant virusų plitimą.
- Paruošta remiantis:** www.aad.org, www.hardfordhospital.org, www.15min.lt, delfi.lt

MANO VIRTUVĖ

Smagių Užgavėnių!



Spurgos su abrikosais

Reikės:

500 g (~1 sv.) abrikosų
1/2 puodelio pieno
1 1/2 puodelio miltų
1 arb. šaukštelio sviesto
1 kiaušinio
2 šaukštų cukraus
1/4 arb. šaukštelio druskos
1 arb. šaukštelio sausų mielių
1–2 šaukštų rudojo cukraus
alyvuogių aliejaus virimui
cukraus pudros papuošimui

Puodelyje pakaitinti pieną, įdėti sviesto, pamaišyti, kol ištirps.

Kiaušinį išplakti su dviem šaukštais cukraus ir žiupsneliu druskos.

Suberti mieles, supilti šiltą pieną ir viską gerai išplakti.

Po truputį, nenustojant plakti, pilti persijotus miltus ir užminkyti tešlą.

Dubenį ištepti aliejumi, sudėti tešlą, sandariai uždengti maistine plėvele ir 1 valandai padėti dubenį šiltoje vietoje.

Abrikosus nuplauti, nusausinti, išimti kauliukus ir supjaustyti nedideliais kubeliais. Tešlą iškočioti ir išspausti (stikline ar puodeliu) nedidelius skrituliukus.

Prieš dedant įdarą, kiekvieną skrituliuką lengvai išstempti. Tada uždėti arbatinį šaukštelį abrikosų, užberti žiupsnelį rudojo cukraus ir apsupti įdarą tešla – suformuoti apvalią spurgą.

Gilioje keptuvėje arba puode įkaitinti aliejų ir dėti spurgas. Virti pavartant, kol jos įgaus gražią auksinę spalvą.

Spurgas skaniausia valgyti karštas, pabarstytas cukraus pudra. Tokias spurgas galima paruošti ir su kitų vaisių ar uogų įdarais.

Jūsų Indrė

SKELBIMAI 773-585-9500
www.draugas.org



KONSULTUOJA MOKESČIŲ SPECIALISTĖ

Renata Bliumaitė

Studentams – daug galimybių gauti paramą

Išsilavinimas – tai vienas iš dalykų, už ką žmogus pasiruošęs mokėti.

William Lowe Bryan

Gyvenimo patikrinta tiesa: mokytis niekada nevelu. Studentas – ir tas, kuris, vos baigęs mokyklą, pradeda ieškoti savo vietos po saule ir tas, kuris jau, gal baigęs mokslus ir įgavęs patirties, nusprendžia pakeisti savo specializaciją, labiau prisitaikyti prie šių laikų diktuojamos ekonominės situacijos. Todėl rašydama apie studentus ir įvairias galimas pagaldas jiems, turiu omenyje visus, besiryžtančius studijoms.

Ne kiekvienam, pasiryžusiam pradėti studijas, kyla mintis pasinaudoti valstybės teikiamomis pašalpomis, lengvatomis, dotacijomis ir, galų gale, stipendijomis. Sunkūs laikai spaudžia visus apie tai susimąstyti ir daugiau gilintis į tai, ką mums gali pasiūlyti federalinė valstybė – juk ateityje, baigę studijas, tapsime mokesčių mokėtojai.

Federalinės pagalbos studentams programa, kitaip žinoma, kaip FAFSA, priima norinčių mokytis pareiškimus dėl finansinės pagalbos mokslui. Tai pirminė pagalba ir, manau, kad kiekvienas studentas, be išimčių, turėtų užpildyti šį pareiškimą. 2021–2022 mokslo metams norintys prašyti FAFSA paramos, pareiškimus turėtų užpildyti iki 2021 metų birželio 30 dienos. Rekomenduotina šiuos pareiškimus pateikti anksčiau, kadangi čia, kaip ir visur – resursai yra riboti. Remiantis kelių organizacijų statistiniais duomenimis, pareiškimai, pateikti iki kovo 31 dienos, buvo peržiūrėti greičiau ir atsakymai išsiųsti anksčiau. O tai suteikė studentams daugiau galimybių, ieškant papildomų finansinių šaltinių.

Kiekviena valstija turi papildomų programų, skirtų studijų pašalpoms, tačiau visos reikalauja FAFSA atsakymo duomenų – taip jie žino, kad jums reikės būtent tos sumos, kurios prašote. Šiuos duomenis tikrina ir paskolų organizacijos, tokios, kaip „PLUS Loans for Parents“, „Perkins Loans“ ir „Stafford Student Loans“. Tikslus ir apskaičiuotas pirmas žingsnis gali nulemti finansavimą keletoms metams į priekį, tad jau dabar verta pasirūpinti ta informacija, kurią deklaruosite FAFSA pareiškimė.

Papildomai norėjau paminėti, jog

sumos, deklaruojamos pareiškimė, skirtame FAFSA, neprivalo sutapti su mokesčiuose deklaruojamomis sumomis: tai gali būti apytikriai skaičiai, tačiau arti tiesos. Be to, galite deklaruoti praėjusių metų informaciją (jeigu tai yra parankiau jums). Tačiau deklaruojamas turtas privalo atitikti pildymo datą: jei pareiškimas pildomas kovo 31 dieną, vadinasi privalote deklaruoti banko sąskaitos likutį, būtent, kovo 31 dienos. Vienas patarimas: jei kaupėte pinigus kokiais nors išlaidai, kurią planuojate balandžio mėnesį, patartina ją išmokėti kovo pabaigoje – tokiu būdu deklaruojamas turtas bus mažesnis ir tai tik padidins jūsų pašalpų gavimo galimybes. Jei studento tėvai oficialiai išsiskyrę, privalote deklaruoti šeimos, kurioje studentas gyvena, pajamas. Motinai (tėvui) ištekėjus (vedus) antrą kartą, pajamas deklaruosite kaip šeima su patėviu ar su pamote.

Viena dažna klaida, pasitaikanti pareiškimuose: žodis YOU reiškia JŪS STUDENTAS, o ne tėvai, kurie deklaruoja pajamas. Visada pildome pareiškimą moksleiviui, o ne kito šeimos nario vardu.

Labai dažnai, ieškant finansinės paramos studijoms, praleidžiamos dvi svarbios programos: „Academic Competitiveness Grant“ ir „National SMART Grant“. Būtina užpildyti pareiškimus šioms dotacijoms gauti – juk šiais pinigais galima apmokėti knygų pirkimo ir kitas išlaidas.

Stipendijos, kad ir kaip būtų keista, Amerikoje gali tapti labai nemenku finansinės paramos šaltiniu. Labai daug stipendijų fondų iš besikreipiančiojo reikalauja paraiškos mokesčio, kuris gali būti nuo 10 iki 500 dol. Prašant stipendijos, siūlyčiau pildyti paraišką tik toms institucijoms, kurios žada ilgesnes nei vienerių metų išmokas ir didesnes nei 5 000 dol. Kartais galite susidurti su institucijomis, kurios, prieš suteikdamos stipendiją, gali pareikalauti iš jūsų gana neįprastų pasižadėjimų. Štai „Vegetarian Resource Group“ reikalauja studento pasišventimo vegetariniam gyvenimo stiliui. Jei manote, kad tai jums nesudaro kliūčių siekiant gyvenimo tikslų – pasinaudokite!

Tikiuosi, kad ši informacija padės kiekvienam būsimam studentui gauti daugiau pinigų mokslams iš įvairių šaltinių.

Remkime Draugo fondą

Prisiminkite Draugo fondą savo testamente.
Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!

DRAUGO FONDAS

4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 •

tel: 773-585-9500 • www.draugofondas.org

CHIRURGAJ

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

A † A
MARIUS STASIULIS

Mirė vasario 8 d., sulaukęs 61 metų.

Gimė 1960 m. sausio 14 d.

Gyveno Worth, IL, anksčiau Čikagoje.

Nuliūdę liko: sūnus Karolis, sesuo Rita su vyru Alex Poulos, broliai Algimantas su žmona Deborah ir Rimas Stasiulis, sūnėnas Alex su žmona Nicole ir jų sūnus Jonic.

A. a. Marius buvo a. a. Juozo ir a. a. Aldonos sūnus.

Velionis bus pašarvotas penktadienį, vasario 12 d., nuo 10 val. ryto Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje, 14911 W. 127th Str., Lemonte, kurioje 11 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jo sielą. Laidotuvės privačios.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti atsisveikinime ir prisiminti velionį savo maldose.

Užuojautas ir maldas galite išreikšti nuotolinėje svečių knygoje: www.palosgaidasfh.com

Nuliūdusi šeima

Laidotuvių direktorius – Palos Gaidas, tel. 708-974-4410 arba www.palosgaidasfh.comA † A
ALDONA KLYGIS (PAŠKUS)

Mirė 2021 m. vasario 8 d.

A. a. Aldona buvo mylima a. a. Mindaugo žmona, atsidavusi a. a. Lino mama, mylinti Kathryn Grace Klygis ir Mary Terese Klygis močiutė.

Aldona daug metų vadovavo Harris Bank Čikagoje žmogiškųjų išteklių skyriui.

Atsisveikinimas ketvirtadienį, vasario 11 d., 10 val. r. Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje (14911 127th St., Lemont, IL), kur 11 val. r. vyks gedulingos šv. Mišios už velionės sielą.

Velionė bus palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.

Vietoje gėlių prašoma aukoti Seraphic Mass Association, 5217 Butler St., Suite 100, Pittsburgh, PA 15201-2657.

Užuojautą pareikšti ir prisiminimais pasidalinti galima nuotolinėje Svečių knygoje: www.palosgaidasfh.com

Nuliūdę artimieji

Laidotuvių direktorius – Palos Gaidas, tel. 708-974-4410 arba www.palosgaidasfh.com

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPOS SĄJUNGĄ

+ Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

Greičiausi pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai apdrausta \$100

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinio Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rita
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Harvest Fresh
(Vt. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hgts, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaikščių Užiega
6312 S. Harlem Ave. Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyra
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W. Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankievičienė
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-9999



Lietuvių išeivijos žiniasklaidos lūžiai po 1990 m.

Virtuali paroda

LIETUVOS NACIONALINĖ MARTYNO MAŽVYDO BIBLIOTEKA

Moksleiviai kviečiami pabūti žurnalistais

Praėjusiais metais Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos parengta virtuali paroda „Lietuvių išeivijos žiniasklaidos lūžiai po 1990 m.“ pakvietė susipažinti su laikraščiais ir žurnalais iš Europos, JAV, Pietų Amerikos, Kanados ir Australijos. JAV lietuvių periodinei spaudai čia skirtas atskiras skyrius. Apžvelgtos ir užsienio lietuvių radijo bei televizijos laidos. Tendencija keltis į virtualią erdvę detaliau apmąstoma pristatant lietuvių bendruomenių užsienyje interneto svetaines.

Šiame paroda papildyta keturiomis edukacinėmis užduotimis. Moksleiviams siūloma atsakyti į klausimus iš parodos, sukurti savo klasės laikraštį, radijo laidos šaukinį, žiniasklaidos priemonės logotipą.

Virtualią parodą galite aplankyti
M. Mažvydo bibliotekos svetainėje: Inb.lt.

Kartu švęskime Vasario 16-ąją

LR generalinis konsulas Čikagoje kartu su JAV LB Marquette Parko apylinkė ir Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapija vasario 14 d., sekmadienį, kviečia paminėti Nepriklausomybės akto paskelbimo 103-ąsias metines. Vasario 16-osios minėjimas prasidės šv. Mišiomis Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje (6812 S. Washtenaw Ave., Chicago, IL). Susirinkusiuosius pasveikins gen. konsulas Mantvydas Bekešius, bendruomenės atstovai, vyks muzikinė programa.

Kviečiame registruotis iš anksto, nes vietų skaičius ribotas:

chicagonativitybvm.org/?lang=en.

Informacija – tel. 773-776-4600

Parapija vadovaujasi valstijos ir arkivyskupijos suderintomis COVID-19 taisyklėmis. Visi prašomi laikytis atstumo ir dėvėti kaukes.

Rengėjų inf.

PAL. JURGIO MATULAIČIO MISIJOS UŽGAVĖNIŲ BLYNAI - KITAIP

Užgavėnių blynai – į namus

Pal. Jurgio Matulaičio misija kviečia užsisakyti Užgavėnių blynų. Jie bus kepami antradienį, vasario 16 dieną, nuo 4:30 val. p. p. iki 6:30 val. v. Atsiimti bus galima šiomis valandomis prie pagrindinio PLC įėjimo – privažiuvus prašome paskambinti ant durų nurodytu telefonu, ir blynus atnešime į jūsų automobilį. Jeigu gyvenate netoli Pasaulio lietuvių centro, pristatysime į namus.

Kviečiame užsisakyti iš anksto

tel. 630-257-5613

arba: www.matulaitismission.com.

Kaina: 6 mieliniai blynai su uogiene – 10 dol.



www.taupaboston.com (617) 269-1450
Membership open to Lithuanians in the U.S.A.
All deposits insured to \$250,000 by NCUA

TAUPA AMBER DEBIT CARD

With free ATM access at all NYCE, Plus and Pulse locations and MasterCard purchasing convenience, our cards put financial control in your fingertips.

TAUPA GIFT CARD

One time usage cards. Starting at \$10 ending at \$1000.

TAUPA MASTERCARD

- 9.96% rate
- Reward points
- No annual fee
- Free balance transfer

TAUPA TRAVEL CARD

Reloadable and can be used everywhere in the world!

Products and Services


- Savings
- Checking Accounts
- CD's
- Loans
- International Wires
- Notary

Debit Card

- Free online banking
- Free bill pay
- Reward points
- No annual fee

TOULOUSE LENDER | AMERICA'S CREDIT UNIONS | NCUA

Your savings federally insured to at least \$250,000 and backed by the full faith of credit of the United States Government.



1YR - 0.75 % APY*
2YR - 1.00 % APY*
*APY - ANNUAL PERCENTAGE YIELD

MOBILE BANKING | INTERNATIONAL WIRES
CREDIT/DEBIT CARDS | SAVINGS | CHECKING

310.828.7095 | info@clcu.org
www.clcu.org

NCUA

NEW

Now available in English translation:
BEEES ON THE SNOW (original title *Kalės vaikai*)
by Saulius Šaltenis,
winner of the 2020 Lithuanian National Prize

.....
A madcap and magical novel of long-ago Lithuanian life
Read an excerpt at www.picapica.press/books

Available wherever books are sold

Namams pirkti paskolas duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 St., Chicago, IL 60629
(Skersai gatvę nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100 • info@midwaylegal.com

Paslaugos: Nekilnojamas turtas • Investiciniai fondai • Testamentai ir palikimai • Verslo reikalai • Bendri teisės reikalai

COVID-19: Vasario 10 d., 11 val. 30 min.

	Užsikrėtusių	Išgijusių	Mirusių
Pasaulyje	107,612,285	79,682,669	2,357,129
JAV	27,815,956	17,645,204	480,480
Lietuvoje	187,991	142,313	2,988